

श्रीशङ्कराचार्या संस्कृतविश्वविद्यालयः, कालटी
राष्ट्रीयमूल्याङ्कन-प्रत्यायन-परिषदा 'ए' श्रेण्यां प्रत्यायिततः

संस्कृतसाहित्यसंकायः
संस्कृतसामान्यविभागः

स्नातकोत्तरप्रक्रमस्य पाठ्यक्रमः

प्रयोजनाधिष्ठितशिक्षणाध्ययनमूल्याङ्कनविधिः

२०१९

अनुक्रमणिका

विषयः	पृष्ठसंख्या
प्रक्रमप्रयोजनम्	३
प्रक्रमविशेषप्रयोजनम्	४
सत्रार्द्धपद्धतिः	५
पाठ्यविषयाः	६
सत्रार्द्धविषयक्रमः विशेषसंख्या च	७ - १०
पारिभाषिकशब्दसूचिनी	११

श्रीशङ्कराचार्या संस्कृत विश्वविद्यालयस्य सातकोत्तरप्रक्रमस्य प्रक्रमप्रयोजनानि (प्र. प्र)

प्र. प्र १	<h2>समीक्षणसामर्थ्यम्</h2> <p>स्वीयानां चिन्तानां व्यवहाराणां च विधायकान् अभ्युपगमान् प्रत्यभिज्ञाय समीक्षापूर्वकं क्रियाणां स्वीकरणम्। तत्र च तेषां अभ्युपगमानां साङ्गत्यं विज्ञाय स्वस्य धैषणिक-वैयक्तिक-साधिकानां धारणानां निर्णयानां च विभिन्नैः विक्षणैः संशोधनम्।</p>
प्र. प्र २	<h2>व्यवहारसामर्थ्यम्</h2> <p>साक्षात्व यन्त्रैश्च आङ्गल-प्रान्तीय-स्वशास्त्रीय-भाषासु स्पष्टतया फलवत्तया च श्रवणवाचनधारणभाषणलेखनेषु क्षमता शैक्षिकाशयानां पारिभाषिकशब्दानान्न गाढ़शानस्य प्रकाशनम्।</p>
प्र. प्र ३	<h2>यावज्जीवं स्वाध्यायः</h2> <p>सामाजिक-प्राविधिक-परिवर्तनानुग्रुणं स्वाच्छन्द्येन स्वयमध्ययने निरतिः।</p>
प्र. प्र ४	<h2>धर्मनिष्ठा:</h2> <p>स्वधर्मे नानाधर्मेषु च सञ्द्रावः तद्वारा धर्मानुसृतप्रवृत्तिषु निष्ठा।</p>

स्नातकोत्तरप्रक्रमः संस्कृतसामान्यः प्रक्रमविशेषप्रयोजनानि (प्र.वि.प्र)

प्र.वि.प्र १	संस्कृतसाहित्यान्तर्गतानां विविधानां शास्त्राणां संस्कृतीनां च अवबोधः। भाषायाः अवगमने प्रयोगे च सामर्थ्यसम्पादनम्। (प्र.प्र १)
प्र.वि.प्र २	भाषाप्रकाराणां संरचनात्मकं ज्ञानम्। विविधानां भाषाशास्त्रसिद्धान्तानां विवेकश्च। (प्र.प्र २)
प्र.वि.प्र ३	संस्कृतशास्त्रेषु अन्तर्धारास्त्रपेण विद्यमानानां शास्त्रप्रतिपादनप्रविधीनां अधिगमः; तद्वारा तत्तत् शास्त्राणां संपूर्णविगमनं च। (प्र.प्र ३)
प्र.वि.प्र ४	संस्कृतविज्ञानवारिधौ निमग्नानां विशेषाध्ययनयोग्यानां विषयाणां चयनसामर्थ्यसम्पादनम्। (प्र.प्र. ४)

संस्कृतसामान्यस्य स्रातकोत्तरप्रक्रमस्य पाठ्यक्रमः- २०१९

उपादेयनिष्ठ उपलब्धि सत्रार्द्धपद्धतिः

सत्रार्द्धः ४ प्रतिसत्रार्द्धपलब्धिः १६

समस्तोपलब्धिः - ६४

प्रतिविषयोपलब्धिः - ४

अनिवार्यविषयाः - १२

स्वशास्त्रीयैच्छिकविषयाः - २

शास्त्रान्तरीयैच्छिकविषयाः - २

संस्कृतसामान्यस्य स्रातकोत्तरप्रक्रमस्य पाठ्यक्रमः चतुषु सत्रार्द्धेषु
विभक्तः। आहत्य १६ विषयाः सन्ति। १२ अनिवार्यविषयाः।
स्वशास्त्रीयैच्छिकविषयात् तथा शास्त्रान्तरीयैच्छिकविषयात् द्वाविति
चत्वारः विषयाः अवश्यं स्वीकार्याः। प्रतिविषयोपलब्धिः भवति ४। एवं
प्रकारेण सम्पूर्णे प्रक्रमे समस्तं उपलब्धिः भवति ६४।
शास्त्रान्तरीयैच्छिकविषयाः संस्कृतेतरविभागाय निर्दिष्टाः भवन्ति।
शास्त्रान्तरीयैच्छिकविषयस्य पठन-पाठन-परिक्षालेखनं संस्कृते
कैरल्यां आङ्ग्ले वा भवेत्। "लघुप्रबन्धरचना परिसंवादः च" इति विषये
विश्वविद्यालयस्य दिशानिर्देशानुसारेण एव प्रबन्धस्य प्रस्तुतिः समर्पणम्
च करणीयम्।

पाठ्यविषया:

	पृष्ठसंख्या
०१. पि एस् जि एस् १०१०१ प्राचीनभारतीय शास्त्रानुशासनयुक्तिः	१२
०२. पि एस् जि एस् १०१०२ वेद-वेदान्त-वेदाङ्गानि	१४
०३. पि एस् जि एस् १०१०३ संस्कृतकाव्यशास्त्रम्	१६
०४. पि एस् जि एस् १०१०४ संस्कृतकाव्यम्	१८
०५. पि एस् जि एस् १०१०५ संस्कृतक्षेत्रस्य मुख्यदार्शनिकाः	२०
०६. पि एस् जि एस् १०१०६ संस्कृतसांक्षेत्रिकविज्ञानम्	२२
०७. पि एस् जि एस् १०१०७ अर्थशास्त्रस्य आर्थिकप्रशासनम्	२५
०८. पि एस् जि एस् १०१०८ नारी संस्कृतिः च संस्कृतसाहित्ये	२७
 ०९. पि एस् जि एस् १०१०९ भारतीयभाषाशास्त्रम् – १	२९
१०. पि एस् जि एस् १०११० नाटकम् नाट्यशास्त्रम् च	३०
११. पि एस् जि एस् १०१११ न्यायः मीमांसा च	३१
१२. पि एस् जि एस् १०११२ प्राथमिकसंस्कृतम्	३३
१३. पि एस् जि एस् १०११३ संस्कृतभाषायाः साहित्यस्य च तत्वसारः	३६
१४. पि एस् जि एस् १०११४ केरलीयं संस्कृतविज्ञानम्	३९
 १५. पि एस् जि एस् १०११५ वैदिकदर्शनम्	४१
१६. पि एस् जि एस् १०११६ भारतीयभाषाशास्त्रम् – २	४३
१७. पि एस् जि एस् १०११७ पाण्डुलिपिविज्ञानम्	४५
१८. पि एस् जि एस् १०११८ नाट्यशास्त्रे रङ्गविधानम्	४७
१९. पि एस् जि एस् १०११९ नाट्यशास्त्रे संगीतोपकरणानि	४९
२०. पि एस् जि एस् १०१२० संस्कृतसाहित्ये प्रकृति देवता सङ्कल्पः	५१
 २१. पि एस् जि एस् १०१२१ संस्कृतभाषाविज्ञानम्	५३
२२. पि एस् जि एस् १०१२२ आधुनिकसंस्कृतसाहित्यम्	५५
२३. पि एस् जि एस् १०१२३ शैक्षिकशोधप्रबन्धरचना परिसंवादः च	५७
२४. पि एस् जि एस् १०१२४ काव्यप्रकाराः काव्यशास्त्रकाराश्च	५८
२५. पि एस् जि एस् १०१२५ प्राचीनभारतीय वादपद्धतिः	६०
२६. पि एस् जि एस् १०१२६ संस्कृते इतिहासकाव्यानि	६३
२७. पि एस् जि एस् १०१२७ भारतीयपाश्चात्य काव्यतत्वानि	६१
२८. पि एस् जि एस् १०१२८ भारतीयविद्या- अतीतम् संभावना च	६५
२९. पि एस् जि एस् १०१२९ संस्कृते राजनैतिकनाटकानि	६७
३०. पि एस् जि एस् १०१३० संस्कृतक्षेत्रे सूचनाविज्ञानम् अभिकलनात्मकभाषाविज्ञानम् च	६९

वर्षसत्रार्द्धः - १०१०१ – १०१०८ / १०११५-१०१२०

ग्रीष्मसत्रार्द्धः - १०१०९-१०११४ / १०१२१-१०१३०

प्रथमसत्रार्द्धः

विषयसंख्या	विषयशीर्षकः
अनिवार्यविषयाः	
पि एस् जि एस् १०१०१	प्राचीनभारतीयशास्त्रानुशासनयुक्तिः
पि एस् जि एस् १०१०२	वेद-वेदान्त-वेदाङ्गानि
पि एस् जि एस् १०१०३	संस्कृतकाव्यशास्त्रम्
स्वशास्त्रीयैच्छिकविषयाः (एकं चिनोति)	
पि एस् जि एस् १०१०४	संस्कृतकाव्यम्
पि एस् जि एस् १०१०५	संस्कृतक्षेत्रस्य मुख्यदार्शनिकाः
पि एस् जि एस् १०१०६	संस्कृतसांक्षेतिकविज्ञानम्
पि एस् जि एस् १०१०७	अर्थशास्त्रस्य आर्थिकप्रशासनम्
पि एस् जि एस् १०१०८	नारी संस्कृतिः च संस्कृतसाहित्ये

द्वितीयसत्रार्द्धः

विषयसंख्या	विषयशीर्षकः
अनिवार्यविषयाः	
पि एस् जि एस् १०१०९	भारतीयभाषाशास्त्रम् - १
पि एस् जि एस् १०११०	नाटकम् नाट्यशास्त्रम् च
पि एस् जि एस् १०१११	न्यायः मीमांसा च
शास्त्रान्तरीयैच्छिकविषयाः (एकं चिनोति)	
पि एस् जि एस् १०११२	प्राथमिकसंस्कृतम्
पि एस् जि एस् १०११३	संस्कृतभाषायाः साहित्यस्य च तत्वसारः
पि एस् जि एस् १०११४	केरलीयं संस्कृतविज्ञानम्

तृतीयसत्रार्द्धः

विषयसंख्या	विषयशीर्षकः
	अनिवार्यविषयाः
पि एस् जि एस् १०११५	वैदिकदर्शनम्
पि एस् जि एस् १०११६	भारतीयभाषाशास्त्रम् - २
पि एस् जि एस् १०११७	पाण्डुलिपिविज्ञानम्
	शास्त्रान्तरीयैच्छिकविषयाः (एकं चिनोति)
पि एस् जि एस् १०११८	नाट्यशास्त्रे रङ्गविधानम्
पि एस् जि एस् १०११९	नाट्यशास्त्रे संगीतोपकरणानि
पि एस् जि एस् १०१२०	संस्कृतसाहित्ये प्रकृति देवता सङ्कल्पः

चतुर्थसत्रार्द्धः

विषयसंख्या	विषयशीर्षकः
	अनिवार्यविषयाः
पि एस् जि एस् १०१२१	संस्कृतभाषाविज्ञानम्
पि एस् जि एस् १०१२२	आधुनिकसंस्कृतसाहित्यम्
पि एस् जि एस् १०१२३	शैक्षिकशोधप्रबन्धरचना परिसंवादः च
	स्वशास्त्रीयैच्छिकविषयाः (एकं चिनोति)
पि एस् जि एस् १०१२४	काव्यप्रकाराः काव्यशास्त्रकाराश्व
पि एस् जि एस् १०१२५	प्राचीनभारतीयगादपद्धतिः
पि एस् जि एस् १०१२६	संस्कृते इतिहासकाव्यानि
पि एस् जि एस् १०१२७	भारतीयपाश्चात्य काव्यतत्वानि
पि एस्जि एस् १०१२८	भारतीयविद्या- अतीतम् संभावना च
पि एस् जि एस् १०१२९	संस्कृते राजनैतिकनाटकानि
पि एस् जि एस् १०१३०	संस्कृतक्षेत्रे सूचनाविज्ञानम् अभिकलनात्मकभाषाविज्ञानम् च

पारिभाषिकशब्दसूचिनी

PO प्र.प्र	Programme Outcome प्रक्रमप्रयोजनम्
PSO प्र.वि.प्र	Programme Specific Outcome प्रक्रमविशेषप्रयोजनम्
CO वि.प्र	Course Outcome विषयप्रयोजनम्
CL धार	Cognitive Level धारणाशक्तिस्तरः
R स्म	Remember स्मरति
U ज्ञा	Understand जानाति
Ap प्रयो	Apply प्रयोजयति
An वि	Analyse विश्लेषयति
Ev अव	Evaluate अवच्छिन्नति
Cr सृ	Create सृजति
KC अ.स्व	Knowledge Categories अधीतस्य स्वभावः
Fac वा	Factual वास्तविकम्
Con परि	Conceptual परिकल्पितम्
Pro आनु	Procedural आनुक्रमिकम्
Met अधि	Metacognitive अधिधारणम्

सत्रार्द्धविषया: विस्तरेण

विषयाध्ययनपरिणामः विषयविस्तारः परिणामस्याङ्कंनम् ग्रन्थनिर्देशः

पि एस् जि एस् १०१०१ प्राचीनभारतीयशास्त्रानुशासनयुक्तिः

पाठ्यांशः

- प्रथमांशः तन्त्रस्य लक्षणम् । तन्त्रयुक्तीनां संख्या । तेषां लक्षणं प्रयोजनं च ।
- द्वितीयांशः सूक्ष्मयुक्तीनां विश्लेषणम्।
- तृतीयांशः आयुर्वेदशास्त्रस्य तन्त्रयुक्तिः ।
- चतुर्थांशः काव्यशास्त्रस्य तन्त्रयुक्तिः ।

विषयः - प्राचीनभारतीयशास्त्रानुशासनयुक्तिः

वि.प्र	वि. प्र. अवतरणम्	प्र.प्र	प्र.वि. प्र	धार.	अ.स्व	होरा ७२
वि.प्र १	भारतीयशास्त्रस्य वैपुल्यं गहनता च जानाति		३	स्म, ज्ञा	वा	०६
वि.प्र २	युक्तीनां निरुक्तिः / यथार्थवस्तुस्वरूपग्रहणम् / शास्त्रे तेषां प्रयोगविधिः च	१	१	ज्ञा	परि	२४
वि.प्र ३	व्यासोक्तिः समस्तोक्तिः च विश्लेषयितुं शक्यते	१	३	वि	परि	०६
वि.प्र ४	शास्त्ररचनापद्धतिं अवगम्य तस्य शास्त्रस्य प्रसारः कर्तुं शक्यते	२	१	अव	आनु	१८
वि.प्र ५	इतरेषु भारतीयशास्त्रेषु युक्तीनां अनुशीलनं कर्तुं शक्यते	४	४	प्रयो	आनु	१८

ग्रन्थनिर्देशः

ESSENTIAL READING

- Methodology of Ancient Indian Sciences, Prof. W.K.Lele
Chaukhamba Surbharati Prakashan, Varanasi 2006

संस्कृतसामान्यविभागः

2. Carakasaṁhitā, Sharma R K & Bhagawan Dash V, Chowkamba
Ebook available@ niimh.nic.in
3. Suśrutasaṁhitā, Chowkamba
4. Aṣṭāṅgahṛdayam
5. Kāvyālāṅkara of Bhamaha
6. Kāvyaḍarśa of Daṇḍī
7. Kāvyañuśāsana of Hemacandra
8. Kāvyamīmāṁsā of Rājaśekhara
9. Kāvyaṅkārasūtra of Vāmana

REFERENCES

1. Aiyangar, S.K., (ed.) 'Tantra' Commemorative Essays Presented to Prof. K.B. Pathak, Poona, Bhandarkar Oriental Research Institute, 1934
2. Kane, P. V, History of Sanskrit Poetics, Delhi, Motilal' Banarsidass, 1961
3. Kulkarni, V.M., Studies in Sanskrit Sahitya Sastra, first, Patan, B.L.InstituteofIndology, 1983
4. Ramaswamy, T.N., Essentials of Indian Statecraft: Kautilya's ArthaSastra for Contemporary Readers, Bombay, Asia Publishing House, 1962
5. Sarasvati, Swami Satya Prakash, Founders of Sciences in Ancient India, Delhi, GovindramHasanand, 1986.
6. Ray.P.C, History of Hindu Chemistry, Williams and Norgate,Oxford, 1902
Dr. K V Sharma, Science of Ancient India:Certain Novel Facets in their study, p.31-32
Sanskrit in Technological Age, Dr.P.C.Muraleemadhavan, K.Sundareswaran, New Bharatiya Book Corporation, New Delhi,,2006
7. Charaka Samhita, PV Sharma Translator, Chaukhamba Orientalia, Varanasi, India, 1981, pp. ix-xxxii (I) 4 Volumes
8. Sushruta Samhita, KL Bhishagratna Translator, Chaukhamba Orientalia, Varanasi, India, 1991, pp. iii-lxvi (I), i-xvii (II) 3 Volumes
9. Ashtanga Hridaya, Shri Kanta Murthy Translator, Chaukhamba Orientalia, Varanasi, India, 1991, pp. ix-xxvi 3 Volumes
10. Sharngadhara Samhita, Shri Kanta Murthy Translator, Chaukhamba Orientalia, Varanasi, India, 1984, pp. iii-xvi
11. Madhava Nidanam, Shri Kanta Murthy translator, Chaukhamba Orientalia, Varanasi, India, 1993, pp. iii-xv
12. Bhava Prakasha, Shri Kanta Murthy translator, Chaukhamba Orientalia, Varanasi, India, 1998, pp.vii-xii 2 Volumes
13. Tantrayuktivicāraḥ, Nīlameghaḥ, N.E. Muthuswamy Publication Division, Government Ayurveda College, Trivandrum
14. Literature review sources
Available from: <http://researchmethodology.net/research-methodology/literature>

पि एस् जि एस् २०१०२

वेद-वेदान्त-वेदाङ्गानि

पाठ्यांशः

- प्रथमांशः वैदिकवाङ्मयस्वरूपम्।
द्वितीयांशः नासदीय-वाक्-पृथ्वी सूक्तानां अध्ययनम्।
तृतीयांशः माण्डूक्योपनिषद् संपूर्णम्।
चतुर्थांशः निरुक्तम् - प्रथमाध्यायः

विषयः - वेद-वेदान्त-वेदाङ्गानि

वि.प्र	वि. प्र. अवतरणम्	प्र.प्र	प्र.वि. प्र	धार.	अ.स्व	होरा ७२
वि.प्र १	वैदिकवाङ्मयस्य स्वरूपं विजानाति	२	३	ज्ञा	परि	०६
वि.प्र २	वैदिकसूक्तयः दशोपनिषदः वेदाङ्गानि च बुध्यन्ते	१	३	ज्ञा	आनु	१२
वि.प्र ३	वैदिकसाहित्ये प्रपञ्चचित्रणाणस्य निरूपणं कर्तुं शक्यते	४	१	वि	परि	१२
वि.प्र ४	वैदिकदर्शनम् अवगन्तुं शक्यते	४	४	ज्ञा	परि	२४
वि.प्र ५	वैदिकपदानां निरुक्तिः निरुक्तम् च जानाति	३	१	ज्ञा	आनु	३०

ग्रन्थनिर्देशः

ESSENTIAL READING

Nāsadīyasūktam , Pṛthvīsūktam, Vāk Sūktam

Māṇḍūkyopaniṣad

Niruktam (1 - 1-6)

REFERENCES : (Vedic Literature)

1. J. A. Santucci, An Outline of Vedic Literature (1976).
2. J. Gonda, Vedic Literature: Saṃhitās and Brāhmaṇas, A History of Indian literature. Vol. 1, Veda and Upanishads (1975), ISBN 978-3-447-01603-2.
3. S. Shrava, A Comprehensive History of Vedic Literature — Brahmana and Aranyaka Works, Pranava Prakashan (1977).

4. Vishva Bandhu, Bhim Dev, S. Bhaskaran Nair (eds.), Vaidika-Padānukrama-Koṣa: A Vedic Word-Concordance, Vishveshvaranand Vedic Research Institute, Hoshiarpur, 1963–1965, revised edition 1973–1976.

*****

Upanishadic Literature

5.Comans, Michael (2000), The Method of Early Advaita Vedānta: A Study of Gauḍapāda, Śaṅkara, Sureśvara, and Padmapāda, Motilal Banarsidass Publ.

6.Dvivedi, Manilal N. (2003), The Mandukyopanishad: With Gaudapada's Karikas and the Bhashya of Sankara, Jain Publishing Company

Eight Upanishads. Vol.2. With the commentary of Sankaracharya, Tr. By Swami Gambhirananda. Advaita Ashrama, Calcutta, 1990.

7.Rama, Swami (2007), OM the Eternal Witness: Secrets of the Mandukya Upanishad (Prakash Keshaviah PHD ed.), India: Himalaya Institute hospital trust, ISBN 978-81-88157-43-3

8.Sri Aurobindo, The Upanishads [1]. Sri Aurobindo Ashram, Pondicherry. 1972.

*****

Vedanga Literature

9.Eivind Kahrs (1998). Indian Semantic Analysis: The Nirvacana Tradition. Cambridge University Press. ISBN 978-0-521-63188-4.

10.Lakshman Sarup, The Nighantu and The Nirukta (London, H. Milford 1920–29), Repr. Motilal Banarsidass 2002, ISBN 81-208-1381-2.

11.Rudolph Roth, Introduction to the Nirukta and the Literature related to it, (tr. D. Mackichan), University of Bombay, 1919.

12.Tibor Kiss (2015). Syntax - Theory and Analysis. Walter de Gruyter. ISBN 978-3-11-037740-8.

REFERENCES : General

- 1.Sacred Texts of the East, Vol.I – Max Muller
- 2.Vedas a Cultural Study – C. Kunjan Raja, Andra University, Waltair, 1957.
- 3.Rituals and Mantras – J.F Staal, Motilal Banarsidass, Delhi, 1987.
- 4.The Veda and Indian Culture – Kireet Joshi, Rashtreeya Veda Vidya Prathishtan, Motilal Banarsidas, Delhi, 1994.
- 5.Eternal Values for a changing Soceity – Swami Ranganathananda. Bharatheeya Vidya Bhavan Publication, Calcutta, 1995.
- 6.Studies in Vedic Philosophy – Pandey - Bharatheeya Vidya Bhavan Publication, Calcutta, 2002.
- 7.Indian theories of Hermeneutics- P.C Muraleemadhavan, New Bharathiya Book Corporation, New Delhi, 2002.
- 8.Vedartha vicaram – V.K Narayanan Bhattathiri, Mathrubhoomi, Calicut, 1984.
- 9.Vedam Dharmamulam, V.K Narayanan Bhattathiri, Mathrubhoomi, Calicut.
10. Rg-Veda Samhita (with Sayana's Commentary) , Vaidik sanshodhan mandal,Pune
- 11.Vedic literature and Philosophy : Swami Prabhavaananda

पाठ्यांशः

- प्रथमांशः संस्कृतकाव्यशास्त्रस्य काव्यशास्त्रकारस्य च अवधारणं कर्तुं शक्यते
- द्वितीयांशः धन्यालोकः - प्रथम उद्योतः:
- तृतीयांशः धन्यालोकः - चतुर्थ उद्योतः:
- चतुर्थांशः वक्रोक्तिजीवितम् - प्रथम उन्मेषः

विषयः - संस्कृतकाव्यशास्त्रम्

वि.प्र	वि. प्र. अवतरणम्	प्र.प्र	प्र.वि. प्र	धार.	अ.स्व	होरा ७२
वि.प्र १	लक्ष्यग्रन्थानि लक्षणग्रन्थानि च जानाति (2BCE to 7CE)	१	२	ज्ञा	परि	०३
वि.प्र २	काव्यस्य आत्मतत्ववेत्ता भवति		३	ज्ञा	परि	०३
वि.प्र ३	मूलग्रन्थानि भाष्यग्रन्थानि चयनग्रन्थानि च अधिगच्छति	३	४	ज्ञा	वा	०३
वि.प्र ४	काव्यसौन्दर्यस्य मूल्याङ्कनं कर्तुं शक्यते		३	वि	आनु	२४
वि.प्र ५	सर्गात्मकता कुकवित्वं च विश्लेषयितुं शक्यते	३	४	प्रयो	आनु	०९
वि.प्र ६	काव्यतत्वानि अधिगच्छति		२	प्रयो	परि	२४
वि.प्र ७	काव्यत्वम् बुध्यते		१	वि	परि	०३
वि.प्र ८	रसस्य ज्ञानं भवति	२	४	वि	आनु	०३

ग्रन्थनिर्देशः

ESSENTIAL READING

1. *Dhvanyaloka*, of Anandavardhana with Alokadipika
2. *Vakroktijivitam*, of Rajanaka Kuntaka
with Prakasha (Hindi Trans.) Sri. Radhesyam Misra
3. *Kavyasastra*, Dr. Bhagirath Misra

REFERENCES

1. *Glimpses of Indian Poetics* by Satya Deva Caudharī
2. *Sahityashastra, the Indian Poetics* by Dr. Ganesh Tryambak Deshpande
3. *History of Indian Literature* by Maurice Winternitz, Moriz Winternitz
4. *A History of Classical Poetry: Sanskrit, Pali, Prakrit* by Siegfried Lienhard
5. *A Comparative Study of the Indian Poetics and the Western Poetics* by Mohit Kumar Ray
6. *A history of Indian literature*. Vol.1- 5, Scientific and technical (Vol.5) by Edwin Gerow
7. *Glimpses of Indian Poetics* by Satya Deva Caudharī
8. The *Dhvanyaloka* of Anandavardhana with *Locana* of Abhinavagupta (Ed. & Trans.) Daniel H.H.Ingalls,
(Trans.) Jeffrey Moussaieff Masson & M V Patwardhan
9. *Vakroktijivitam* of Rajanaka Kuntaka (Ed.) Sushil kumar De
10. *Dhvani & Vakrokti* (Hindi) Kamlesh Kumar Tripathi
11. *A Critical approach to Classical Indian Poetics*, Dr. R. S. Tiwary

पाठ्यांशः

प्रथमांशः महाकाव्यलक्षणम्, कृतयः च।

द्वितीयांशः चरित्रस्यचित्रणं महाकाव्ये

तृतीयांशः शिशुपालवधम् - प्रथमसर्गस्य ४० श्लोकपर्यन्तम्

चतुर्थांशः केरलोदयम् - चरित्रमञ्जरि

विषयः - संस्कृतकाव्यम्

वि.प्र	वि. प्र. अवतरणम्	प्र.प्र	प्र.वि. प्र	धार.	अ.स्व	होरा ७२
वि.प्र १	इतिहासकाव्यस्वरूपम् अवगन्तु शक्यते	२	३	ज्ञा	परि	१२
वि.प्र २	संस्कृत इतिहासकाव्य कवनपद्धतिं विजानाति	१	२	ज्ञा	परि	२४
वि.प्र ३	शिशुपालवधकाव्ये माघस्य पदवैपुल्यं विश्लेषयितुं शक्यते	३	२	वि	वा	०६
वि.प्र ४	केरलोदयमहाकाव्ये केरलीयेतिहासचित्रणं बुध्यते		४	ज्ञा	आनु	२४
वि.प्र ५	नूतनसंस्कृतरचनायाः तुलनां कर्तुं शक्यते	३	४	वि	परि	०६

ESSENTIAL READING

1. Indian Kavya Literature, A.K.Warder
2. Śiśupālavadham with Bālabodhinī(Sanskrit & Hindi commentary)
3. Keralodayam of K N Ezhuthachan

REFERENCES

1. History of Classical Sanskrit literature – M. Krishnamacharya – Motilal Banarsidas – Delhi 1937

2. Essays on Sanskrit Literature – Sudha Ram – munshiram manoharlal Publications-Delhi. 1965.
  3. History of Classical Sanskrit literature – S Rengachar – Samskrta sahitya Sadan – mysore -1961
  4. Samskrta sahitya charitram – K.C Pillai – D.C Books Kottayam 1982
  5. Samskrta sahitya charitram - edited by KunjunniRaja & M.S Menon, Kerala Sahitya Academy, Kerala, 1991.
  6. Indian Kavya Literature : A K Warder - Motilal Banarsidas , Delhi 1972
  7. The History of Sanskrit Poets – P.V Kane – Delhi.
  8. The Language of Poetry – K. KunjunniRaja.
  9. A History of Classical Poetry:Sanskrit, Pali, Prakrit – Siedfried Lienhard
  10. Shivrajvijayamahakavyam (ENG Trans.),Chaubey Vijaya Shankar
11. Śiśupālavadham with Mallinatha's commentary, Chowkhamba, Varanasi
  12. Śiśupālavadham with Sarvaṅkaṣa commentary

पाठ्यांशः

- प्रथमांशः मैत्रेयी-याज्ञवल्क्यसंवादः
 सनक्तुमार-नारदसंवादः
 अनुगीता, विदुरनीति - परिचायनम्
- द्वितीयांशः गौतमः, कणादः, कपिलः, पतञ्जलिः, जैमिनि, बादरायणः
- तृतीयांशः शङ्करः, भास्करः, मध्वः, रामानुजः, कुमारिलः, प्रभाकरः, वाचस्पतिमिश्रः, विवरणाचार्यः
- चतुर्थांशः माधवविध्यारण्यः, विज्ञानभिक्षुः, वेदान्तदेशिकः, सदाशिवब्रह्मेन्द्रः, रामभद्राचार्यः

विषयः - संस्कृतक्षेत्रस्य मुख्यदार्शनिका:

वि.प्र	वि. प्र. अवतरणम्	प्र.प्र	प्र.वि. प्र	धार.	अ.स्व	होरा ७२
वि.प्र १	वैदिककालदार्शनिकान् परिचिनोति	२	३	ज्ञा	परि	१२
वि.प्र २	सूत्रकालदार्शनिकान् परिचिनोति		१,२	ज्ञा	परि	१८
वि.प्र ३	ऐतिहासिकस्थदार्शनिकान् परिचिनोति	३	२	ज्ञा	वा	१२
वि.प्र ४	पारम्परिकदार्शनिकान् परिचिनोति		४	ज्ञा	आनु	१८
वि.प्र ५	अर्वचीनदार्शनिकान् परिचिनोति	१	४	ज्ञा	परि	१२

REFERENCES

1. A History of Indian Philosophy, 5 Vols, Dasgupta.S.N, MLBD
2. Encyclopedia of Indian Philosophies, (Ed) Karl.H.Potter
3. Essentials of Indian Philosophy, M Hiriyanna
4. Six Systems of Indian Philosophy,
5. Key concepts in Eastern Philosophy, Routledge

6. AdvaitaVedanta: An introduction,MLBD
7. Philosophy of Madhvacarya, Sharma, Chandradhar
8. Classical Indian Ethical Thought,MLBD
9. Encyclopaedia of Indian Philosophers, Pandey B.K. Anmol Publications,2008

पि एस्.जि एस् १०१०६

संस्कृतसांकेतिकविज्ञानम्

पाठ्यांशः

प्रथमांशः संस्कृतसाहित्ये शास्त्रविषयाः।

द्वितीयांशः आर्यभटीयस्य गीतिकापाठः

तृतीयांशः अथर्वेदस्य पृथ्वीसूक्तम्।

चतुर्थांशः कालविद्या प्राचीनभारते।

विषयः - संस्कृतसांकेतिकविज्ञानम्

वि.प्र	वि. प्र. अवतरणम्	प्र.प्र	प्र.वि. प्र	धार.	अ.स्व	होरा ७२
वि.प्र १	भारतीयवैज्ञानिकवैभवस्य गहनतां परिचिनोति	१	३	ज्ञा	परि	०६
वि.प्र २	गणितस्य ज्यौतिषस्य च आचार्यान् विजानाति	१	२	ज्ञा	परि	१८
वि.प्र ३	सृतिग्रन्थान् भाष्यग्रन्थान् तथा तत्रस्थः पर्यावरणविज्ञानम् अपि अवगन्तुं शक्यते	३	२	ज्ञा	वा	३६
वि.प्र ४	वास्तुशास्त्रम् अर्थशास्त्रम् आयुर्वेदः इत्यादयः परिचिनोति	४	४	ज्ञा	आनु	०६
वि.प्र ५	रसशास्त्रम् सङ्गीतशास्त्रम् च परिचिनोति	१	४	ज्ञा	परि	०६

REFERENCES

1. A Concise History of Science in India, INSA, New Delhi, 1976.
2. Ancient Hindu Geometry, B.B Dutta, Motilal Banarsi Dass, Delhi.
3. Saṃskṛtasāhitye Jalavijñānam – Water Science in Sanskrit Literature, Dr. Navlata, Nag Publisher
4. Saṃskṛtavijñānavaibhavam, Prof. D Prahlada Char, RSVP, Tirupati
5. Parasara Tantra: Ancient Sanskrit text on Astronomy and Natural Science,

R N Iyengar, Jain University Press

6. Cultural Heritage of India, Vol.I-V
7. History of Science and technology in Ancient India 3 Volumes,
Debiprasad Chatopadhyaya, Culcutta, 1991
8. Scientific Heritage of Indian mathematics, Dr. K.G Paulose, (Ed),
Govt. College Tripunithura
9. Technical Literature in Sanskrit, Venkata Subrahmani Iyer, (Ed),
Kerala University, Tvm
10. Vastu, Astrology and Architecture- Gayatri Devi, Vasudev (Ed)
Motilal Banarsidass, Delhi
11. Sanskrit in Technological Age, (Ed) Dr. P.C Muraleemadhavan &
Dr.N.K Sundareswaran, New Bharatiya Book Corporation, New Delhi,2006
12. Indian Scientific Tradition (Ed) N.P.V Unithiri,
Calicut University Publications, 2003
13. Astronomy and mathematics in Kerala, K. Kunjunni Raja,
Adyar Library and Research Centre, Madras, 1995
14. Ancient Indian Science and its Relevance to the Modern World,
Prof. K.E. Govindan, Rashtrya Sanskrit Vidyapeetha
15. Saṃskṛtavāñmaye Kiṣvijñānam – Science of Agriculture in Sanskrit Literature,
Dr. Navlata, Nag Publisher
16. Seismological Traditions with particular Reference to Ancient Indian Seismology,
Dr. Srinivas Madabhushi, RSVP,Tirupati
17. Science and Technology in India Through Ages,
Shri. B. K SrivathaShri & M.A. Narasimhan,
Academy of Sanskrit Research, Melkote
18. Science and Technology in Ancient Indian Texts,(Ed.)
Dr.Bal Ram Singh, Dr. Girish Nath Jha, D.K.Printworld Pvt.Ltd,2012
19. Vedic Sceince and Technology, Sadsasiva Biswal & Bidyut Lata Ray,
D.K.Printworld Pvt.Ltd,2012
20. Reflections on the History of Indian Science and Technology,
O.C.Handa, Pentagon Press, 2015

21. S.V. Gupta. Units of Measurement: Past, Present and Future
System of Units. Springer. International
22. Kumar, Ashwini (2005). Vaastu: The Art And Science Of Living
Sterling Publishers Pvt. Ltd.
23. Burgess, Ebenezer Translation of the Sûrya-Siddhânta: A text-book of Hindu
astronomy, with notes and an appendix Originally published: Journal of the American
Oriental Society (1860)
24. William J. Gongol. The Aryabhatiya: Foundations of Indian Mathematics.
University of Northern Iowa.

25. Hugh Thurston, "The Astronomy of Āryabhata" in his Early Astronomy, New York: Springer, 1
26. O'Connor, John J.; Robertson, Edmund F., "Aryabhata", MacTutor History of Mathematics archive, University of St Andrews. University of St Andrews.

पि एस् जि एस् १०१०७

अर्थशास्त्रस्य आर्थिकप्रशासनम्

पाठ्यांशः

प्रथमांशः अर्थशास्त्रे राजनैतिकता

द्वितीयांशः मनुस्मृतौ व्यवहारमयूखे च भारतीयार्थकव्यवस्था

तृतीयांशः अर्थशास्त्रस्य अध्यक्षप्रचारः

चतुर्थांशः अर्थशास्त्रस्य ६-८ अधिकरणानि आर्थिकविषयसम्बन्धान् आधुनिककललेखनानि च।

विषयः - अर्थशास्त्रस्य आर्थिकप्रशासनम्

वि.प्र	वि. प्र. अवतरणम्	प्र.प्र	प्र.वि. प्र	धार.	अ.स्व	होरा ७२
वि.प्र १	प्राचीनराजनैतिकतायाः ज्ञानं भवति	१	३	ज्ञा	वा	१२
वि.प्र २	आर्थिकव्यवस्थायाः - वार्ता- वेत्ता भवति	१	२	ज्ञा	वा	१८
वि.प्र ३	अर्थशास्त्रस्य युक्तिं अवगन्तुं शक्यते	२	२	ज्ञा	परि	१८
वि.प्र ४	विपदां व्यवस्थापना प्राचीनभारतीयराजशासने कीदृशः इति बुध्यते	४	४	ज्ञा	वा	१८
वि.प्र ५	आधुनिकयुगे अर्थशास्त्रस्य प्रभावं तुलनं कर्तुं शक्यते	१	१	ज्ञा	वा	०६

REFERENCES

1. The Arthashastra, Rangarajan.LN
2. Economics in Arthashastra, Sen.R.K. & Basu.R.L
3. Arthashastra,The science of wealth, Thomas Trutmann
4. Arthashastra, R P Kangle, MLBD (3 Vols)
5. The Purusharthas: An axiological Exploration of Hinduism (article), The Journal of Religious Ethics, Vol.27
6. Kautaliya Arthashastram, (SKT)

7. Ancient Economic thought, K Thanawala
8. Manu and Arthashastra,A study in Sastric intertextuality, Olivelle Patrick
(article)Journal of Indian Philosophy
9. Current Readings in Arthashastra, University of Calicut

पि एस् जि एस् १०१०८

नारी संस्कृतिः च संस्कृतसाहित्येपाठ्यांशः

पाठ्यांशः

प्रथमांशः नारी तथा संस्कृतिः श्रुतिकाले स्मृतिकाले च ।

द्वितीयांशः नारी तथा संस्कृतिः इतिहासे ।

तृतीयांशः नारी तथा संस्कृतिः संस्कृतसाहित्ये ।

चतुर्थांशः नारीवैदुष्यं संस्कृतकृतौ ।

विषयः - नारी संस्कृतिः च संस्कृतसाहित्ये

वि.प्र	वि. प्र. अवतरणम्	प्र.प्र	प्र. वि.	धार.	अ.स्व	होरा ७२
वि.प्र १	नार्युपस्थितिः श्रुतिसाहित्ये अधिगच्छति	१	१	ज्ञा	वा	०६
वि.प्र २	नारीविद्यमानत्वं स्मृतिसाहित्ये अवगन्तुं शक्यते	१	२	ज्ञा	वा	१८
वि.प्र ३	नारीचित्रणं इतिहासे विश्लेषयितुं शक्यते	२	२	ज्ञा	वा	१८
वि.प्र ४	नारीसञ्चावः संस्कृतसाहित्ये परिचिनोति	३	४	ज्ञा	वा	१८
वि.प्र ५	संस्कृतकृतौ नारीवैदुष्यं तुलनं कर्तुं शक्यते	४	४	ज्ञा	वा	१२

REFERENCES

1. Women and Gender in Ancient India, Moral and Literary Studies
2. Mera Dharma, Priyavrat Vedavacaspatti, Gurukul Kangri University, Hridwar
3. Vagambhraniya. Dr. Priyamvada Vedabharati
4. *hindū dharma mēm nārī kī mahimā*, Sanjeev Newar
5. Some Women's rites and rights in the Veda, Schmidt, Hans-Peter, BORI, Poona

6. Br̥haddevatā of Śaunaka :A Summary of the Deities and Myths of the R̥gveda, A A Macdonnel
7. Br̥hadāraṇyakopanoṣad
8. Chāndogyopaniṣad
9. Terīgāthā (600 Bc) and Sangam Literature
10. Līlāvatī of Bhāskarācārya
11. Yogavāsiṣṭham
12. Buhler, G. (1886). Manusmṛti: The Laws of Manu. *Trans. G. Buhler*, 25.
13. Medhātithi commentary on *Manu Smṛti*
14. Govindarāja's commentary, titled *Manutika*,
15. Kullūka's commentary, titled *Manvarthamuktavali*,
16. Yājñavalkyasmṛti with commentaries of Visvarupa (Bālakrīḍā, 750-1000 CE), Vijanesvara (Mitaksara, 11th or 12th century, most studied, from the Varanasi school), Apararka (Apararka-nibandha, 12th-century, from the Kashmir school), Sulapani (Dipakalika, 14th or 15th century) and Mitramisra (Viramitrodaya, 17th-century)
17. Ramayana of Valmiki:Sanskrit Text and English Translation (ed.) Arya,Ravi Prakash,Parimal Publications, NewDelhi, 1998
18. Mahabharata (Sanskrit ,Hindi), Pandit Ramnarayan, GitaPress Gorakhpur
19. Uttararāmacaritam and Mālatīmādhavam of Bhavabhūti
20. Kāvyamīmāṃsā of Rājaśekhara
21. Madhavananda S, Majumdar RC, editors. Gt. Women f India. Fifth Impr. Kolkata: Advaita Ashrama, Mayawati, Champawat, Himalayas; 2001.
22. Abhedananda S. Women's Place in Hindu Religion. 10th ed. Calcutta: Ramakrishna Vedanta Society; 1982.
23. Chaudhuri R. Women's education in ancient India. In: Madhavananda S, Majumdar RC, editors. Gt. Women f India. Fifth Empr. Kolkata: Advita Ashrama Mayawati, Champawat, Himalayas; 2001
24. Altekar AS. Position of Women in Hindu Civilization. New Delhi: Motilal Banarassidass; 1959
25. Chakravarti, U. (1993). Conceptualising brahmanical patriarchy in early India: Gender, caste, class and state. *Economic and Political Weekly*, 579-585.
26. Chakravarti, U. (1995). Gender, caste and labour: Ideological and material structure of widowhood. *Economic and Political Weekly*, 2248-2256.

पाठ्यांशः

प्रथमांशः कौमुदीप्रस्थानस्य स्वभावः परिभाषायाः स्वरूपं च।

द्वितीयांशः समासप्रकरणम्

तृतीयांशः आत्मनेपदप्रकरणम्, परस्मैपदप्रकरणम्, लकारार्थप्रकरणम्।

चतुर्थांशः कारकप्रकरणम्

विषयः - भारतीयभाषाशास्त्रम् - १

वि.प्र १	वि. प्र. अवतरणम्	प्र.प्र	प्र.वि. प्र	धार.	अ.स्व	होरा ७२
वि.प्र २	कौमुदीपद्धतिं अवगन्तुं शक्यते	४	१	ज्ञा	वा	०६
वि.प्र ३	शब्दस्यानुशासनं बुध्यते	२	३	ज्ञा	वा	०६
वि.प्र ४	लकरार्थन् विजानाति		२	प्र	परि	१२
वि.प्र ५	समासप्रकरणं ज्ञातुं शक्यते		२	प्र	परि	१८
वि.प्र ६	प्रकृतिप्रत्ययौ ज्ञातुं शक्यते		२	प्र	परि	१२
वि.प्र ७	वाक्यघटनां बुध्यते	१	२	प्र	परि	१२
वि.प्र ८	संस्कृतकाव्यस्य भाषाशैलीं विश्लेषयितुं शक्यते	४	४	सृ	परि	०६

ESSENTIAL READING

Siddhāntakaumudi, Bhattoji Dikshita with Balamanorama, Chowkhamba Sanskrit Series, Varanasi, 1995.

REFERENCES

1. *The Siddhāntakaumudi*, of Bhaṭṭojī Dīkṣita (Eng Trans.) S. C. Vasu, Vol 1-2
2. *Laghusiddhāntakaumudi Bhaimīvyākhyā* Bhimsen Sastri, NaciketaBhattia, New Delhi, 2008
3. A Semiotic Interpretation of Indian Logic, Sundar Sarukkai
4. Samskrta Vyakaran ka Brhat Itihas (HIN) Yudhishtira Mimasaka

पाठ्यांशः

- प्रथमांशः नाट्यशास्त्रस्य विषयवस्तुं परिचिनोति
- द्वितीयांशः संस्कृतनाटकसाहित्यम्
- तृतीयांशः नाट्यशास्त्रम् - अध्यायः ६
- चतुर्थांशः उत्तररामचरितम् - सम्पूर्णम्

विषयः - नाटकम् नाट्यशास्त्रम् च

वि.प्र	वि. प्र. अवतरणम्	प्र.प्र	प्र.वि. प्र	धार.	अ.स्व	होरा ७२
वि.प्र १	काव्यशास्त्रम् नाट्यशास्त्रम् च अवगच्छति	२	३	ज्ञा	परि	०३
वि.प्र २	४९ भावाः जानाति		३	ज्ञा	परि	०६
वि.प्र ३	रसस्वरूपं बुध्यते	१	३	ज्ञा	परि	१२
वि.प्र ४	रससूत्रव्याख्यानं विश्लेषयितुं शक्यते		२	वि	परि	१२
वि.प्र ५	नवरसान् विजानाति		३	ज्ञा	परि	०६
वि.प्र ६	नाट्यसंग्रहान् बुध्यते		३	ज्ञा	परि	०३
वि.प्र ७	संस्कृतनाटकस्य स्वरूपमवगच्छति	३	४	वि	आनु	०६
वि.प्र ८	उत्तररामचरितस्य वेत्ता भवति	४	१	वि	आनु	२४

ESSENTIAL READING

1. Nātyaśāstram with Abhinavabhāratī (ed.) R S Nagar
2. Uttaraārmacarita of Bhavabhuti

REFERENCES

1. Natyasastra(4Vol) Eng.trans.and Study : N P Unni
2. Santarasa – Abhinavaguptas Philosophy of Aesthetics : J L Masson & M V Patvardhan
3. Living Traditions in Natyasastra : Dr.C Rajendran
4. Uttararamacarita (Trans. Eng) M R Kale

पाठ्यांशः

- प्रथमांशः न्यायदर्शनम् मीमांसादर्शनम् च
- द्वितीयांशः न्यायमीमांसाशास्त्रस्य भाषाविज्ञानं दार्शनिकता च
- तृतीयांशः न्यायसिद्धान्तमुक्तावली (शब्दखण्डम्)
- चतुर्थांशः अर्थसंग्रहः

विषयः - न्यायः मीमांसा च

वि.प्र	वि. प्र. अवतरणम्	प्र.प्र	प्र. वि. प्र	धार.	अ.स्व	होरा ७२
वि.प्र १	न्यायदर्शनस्य गौरवं अधिगच्छति	१	१	ज्ञा	परि	०३
वि.प्र २	न्यायशास्त्रं ज्ञानमीमांसा च अवगन्तुं शक्यते	२	१	ज्ञा	परि	०६
वि.प्र ३	न्यायशास्त्रसाहित्यम् अधिगच्छति		१	ज्ञा	परि	०३
वि.प्र ४	नव्यन्यायभाषां बुध्यते	३	२	ज्ञा	परि	०६
वि.प्र ५	मीमांसादर्शनं परिचिनोति		३	ज्ञा	परि	०६
वि.प्र ६	भाषादर्शनं व्याख्यानपद्धतिं च ज्ञातुं शक्यते	३	४	प्रयो	आनु	०६
वि.प्र ७	वैदिकशब्दानां अर्थप्रकाशनविधिं बुध्यते	४	३	प्रयो	आनु	०६
वि.प्र ८	अर्थसंग्रहस्य विषयान् अधिगच्छति		२	प्रयो	आनु	१८
वि.प्र ९	मुक्तावल्यां शब्दखण्डम् विजानाति		२	प्रयो	आनु	१८

ESSENTIAL READING

1. Laukākṣī Bhaskara,s Arthasamgraha
with Arthāloka commentary (Sanskrit)
2. Kārikāvalī Nyāyasiddhāntamuktāvalī (Śabdakhaṇḍah)
with Āloka Commentary (Sanskrit & Hindi)of Lokamaṇidāhala

REFERENCES

1. *Nyayasidhantamuktavali* with Dinakari
2. *Bhāṣāpariccheda* with Siddhāntamuktāvalī of Swami Madhavananda
3. The *Arthasamgraha* of Laugaksi Bhaskara (ed) A.B.Gajendragadkar & R D Karmarkar
4. Heidegger, Martin (1962), *Being and Time*
5. John Vattaky, *Nyayapañcanana, and Dinakarabhātta: Translation and interpretation of Karikavali, Muktavali, and Dinakari.*
6. Sherma, Rita D., Sarma, Aravinda (2008), *Study of Religion*
7. Springer Smart, Ninian, *Hermeneutics and Hindu Thought: Toward a Fusion of Horizons*
8. Umberto Eco, *Semiotics and the Philosophy of Language*
9. Vācaspati Miśra, *Tattvabindu*

पि एस् जि एस् १०११२   प्राथमिकसंस्कृतम्

पाठ्यांशः

प्रथमांशः   सरलसंस्कृतम् ।

द्वितीयांशः   श्रीकृष्णविलासकाव्यम् (प्रथमसर्गः - १-१७ ।

तृतीयांशः   १० सुभाषितानि ।

१ अलसस्य कुतो विद्या अविद्यस्य कुतो धनम् ।

अधनस्य कुतो मित्रमित्रस्य कुतः सुखम् ॥

२. पृथिव्यां त्रीणि रत्नानि जलम् अन्नम् सुभाषितम् ।

मूढैः पापखण्डेषु रत्नसंज्ञा प्रदीयते ॥

३. अग्निः शेषं ऋणः शेषं शत्रुः शेषं तथैव च ।

पुनः पुनः प्रवर्धत तस्मात् शेषं न कार्येत् ॥

४. विद्या विवादाय धनं मदाय शक्तिः परेषां परपीडाय ।

खलस्य साधोः विपरीतमेतद् ज्ञानाय दानाय च रक्षणाय ॥

५. चिन्तनीया हि विपदामादावेव प्रतिक्रिया ।

न कूपखननं युक्तं प्रदीप्ते वह्निना गृहे ॥

६. काकः कृष्णः पिकः कृष्णः को भेदः पिककाकयोः ।

वसन्तकाले संप्राप्ते काकः काकः पिकः पिकः ॥

७. न हि कश्चित् विजानाति किं कस्य श्वो भविष्यति ।

अतः श्वः करणीयानि कुर्यादद्यैव बुद्धिमान् ॥

८. कस्यचित् किमपि न हरणीयम्

मर्मवाक्यमपि नोच्चारणीयम् ।

श्रीपतेः पदयुगं स्मरणीयम्

लीलया भवजलं तरणीयम् ॥

९. येषां न विद्या न तपो न दानम्
ज्ञानं न शीलं न गुणो न धर्मः ।
ते मर्त्यलोके भुविभारभूताः
मनुष्यरूपेण मृगाश्चरन्ति ॥

१०.अश्वस्य भूषणं वेगो मतं स्यात् गजभूषणम् ।
चातुर्यं भूषणं नार्या उद्योगो नरभूषणम् ॥

चतुर्थांशः काव्य-दर्शन-नाटकक्षेत्रस्य प्रमुखानां परिचायनम् ।

विषयः - प्राथमिकसंस्कृतम्

वि.प्र	वि. प्र. अवतरणम्	प्र.प्र	प्र.वि. प्र	धार.	अ.स्व	होरा ७२
वि.प्र १	संस्कृतभाषायाः सामान्यसवरूपम् अधिगच्छति	४	१	ज्ञा	वा	०६
वि.प्र २	श्रीकृष्णविलासकाव्यम् अवगन्तुं शक्यते	२	३	ज्ञा	वा	१८
वि.प्र ३	सुभाषितानि बुध्यन्ते		२	ज्ञा	परि	१२
वि.प्र ४	प्रमुखौ द्वौ काव्यकारौ रूपककारौ च ज्ञास्यति		२	ज्ञा	वा	१८
वि.प्र ५	केरलीयदार्शनिकान् परिचयति	४	२	ज्ञा	वा	१८

REFERENCES

1. Learn Sanskrit in 30 Days, K.Srinivasachari
2. Sabdamanjari, T.K Ramachandra Iyer

3. History of Sanskrit Literature, T.K Ramachandra Iyer
4. Samskrta Sahitya Charitram Vol. I & II, Kerala Sahitya Akademi, Thrichur-1991.
5. Essays on Sanskrit Literature, Sadhu Ram, Munshi Ram Manoharlal Publishers.
6. History of Classical Sanskrit Literature, S. Rangachar, Samskrta Sahitya Sadana, Devaparthiva Road, Chamarajapuram, Mysore-1961.
7. Samskrta Sahitya Charitam, K.C Pillai, D.C books, Kottayam, 1982.
8. Samskrta Bhasa, 3 Vols, Kanippayyur Grantha Sala Publication, Kunnamkulam.
9. Sree Krishnavilasakavyam of Sukumarakavi with Vilasini (Sanskrit commentary), R.S. Vadhyar & Sons
10. Kalidasasahityasarvasvam- Dr. Sudhamsu Chaturvedi, Current Books, 1990.
11. Bhasanataakacakram (Ed) Dr. T Bhaskaran
12. Vyasa and Valmiki, Sri Aurobindo Ashram, Pondichery
13. Valmiki and Vyasa, Kamala Ratnam & R.Rangachari,
Publication Division, Govt.of India
14. Sri Sankaracharya ;Life and Philosophy, Swami Mukhyananda, Advaita Ashrama
15. Sreemad Sankara Digvijayam, Subramanyan Thirumumb (Open Source – archive.org)
16. Śrīnārāyaṇaguru (Jīvacaritram) (Mal Ed.), N. Kumaranasan
www.acharya.gen.in (for Basic Sanskrit Grammar)

१३. पि एस् जि एस् १०११३ संस्कृतभाषायाः साहित्यस्य च तत्वसारः

पाठ्यांशः

- प्रथमांशः संस्कृतसाहित्यचरित्रम् ।
द्वितीयांशः संस्कृतसाङ्केतिकशास्त्रसाहित्यचरित्रम् ।
तृतीयांशः आधुनिकसंस्कृतसाहित्यचरित्रम् ।
चतुर्थांशः ५ सुभाषितानि ५श्लोकाः५ मन्त्राः च ।

५ सुभाषितानि

१. चन्दनं शीतलं लोके चन्दनादपि चन्द्रमा ।
चन्द्रचन्दनयोर्मध्ये शीतला साधुसंगतः ॥
२. पुस्तकस्था तु या विद्या परहस्तगतं धनम् ।
कार्यकाले समुत्पन्ने न सा विद्या न सा धनम् ॥
३. अतितृष्णा न कर्तव्या तृष्णां नैव परित्यजेत् ।
शनैः शनश्च भोक्तव्यं स्वयं वित्तमुपार्जितम् ॥
४. यथा चित्तं तथा वाचो यथा वाचस्तथा क्रियाः ।
चित्तं वाचि क्रियायांश्च साधूनामेकरूपता ॥
५. सन्तोषः परमो लाभः सत्सङ्घः परमा गतिः ।
विचारः परमं ज्ञानं शमो हि परमं सुखम् ॥

५ श्लोकाः

१. रामम् दशरथम् विद्धि माम् विद्धि जनकात्मजाम् ।
अयोध्याम् अटवीम् विद्धि गच्छ तात यथा सुखम् ॥
रामायणम्
२. परस्परविरोधे तु वयं पंचश्च ते शतम् ।
परैस्तु विग्रहे प्राप्ते वयं पञ्चाधिकं शतम् ॥
महाभारतम्
३. देहिनोऽस्मिन्यथा देहे कौमारं यौवनं जरा ।
तथा देहान्तरप्राप्तिर्धरिस्तत्र न मुह्यति ॥
भगवतीता
४. वागर्थाविव सम्पृक्तौ वागर्थप्रतिपत्तये ।

जगतः पितरौ वन्दे पार्वतीपरमेश्वरौ॥
रघुवंशः

५. यो ध्रुवाणि परित्यज्य अधूर्वं परिषेवते ।
ध्रुवाणि तस्य नश्यन्ति चाधूर्वं नष्टमेव हि ॥
चाणक्यनीतिः

५ मन्त्राः

१.ॐ सह नाववतु । सह नौ भुनक्तु । सह वीर्यं करवावहे ।
तेजस्विनावधीतमस्तु । मा विद्विषावहै ॥

२.ॐ यो ब्रह्माणं विदधाति पूर्वं यो वै वेदांश्च प्रहिणोति तस्मै ।
तं ह देवमात्मबुद्धिप्रकाशं मुमुक्षुर्वै शरणमहं प्रपद्ये ॥

३.ॐ पूर्णमदः पूर्णमिदं पूर्णात्पूर्णमुदच्यते ।
पूर्णस्य पूर्णमादाय पूर्णमेवावशिष्यते ॥

४.यस्यां समुद्र उत सिन्धुरापो यस्यामन्त्रं कृष्णः संबभूतुः ।
यस्यामिदं जीवन्ति प्राणदेजत्सा नो भूमिः पूर्वपेये दधातु ॥

५.समानी व आकूतिः समाना हृदयानि वः ।
समानमस्तु वो मनो यथा वः सुसहासति ॥

विषयः - संस्कृतभाषायाः साहित्यस्य च तत्वसारः

वि.प्र	वि. प्र. अवतरणम्	प्र.प्र	प्र.वि. प्र	धार.	अ.स्व	होरा ७२
वि.प्र १	संस्कृतभाषायाः गौरवम् अधिजानाति	४	१	ज्ञा	वा	०६
वि.प्र २	संस्कृतसाहित्यस्य इतिहासम् परिजानाति	२	४	ज्ञा	वा	१८
वि.प्र ३	५ सुभाषितानि वेत्ति	१	१	ज्ञा	परि	१२
वि.प्र ४	५ श्लोकाः निबोधति	२	३	ज्ञा	वा	१८
वि.प्र ५	५ मन्त्राः अध्येति		२	ज्ञा	वा	१८

REFERENCES

1. Relevance of Sanskrit in the Modern Age – A realistic Approach
- article by N.C. Pandey
2. Importance of Sanskrit, Kireet Joshi, (www.Kireetjoshiarchives.com)
3. Devavanipravesika: An introduction to the Sanskrit Language, Robert.P.Goldman
4. Subhashitasahari, D.Sreeman Nambuthiri, Kerala Sahitya Academy, Trisur
5. Samskrtasahityacaritram (mal.), K.C.Pillai, D C Books,Kottayam
6. A short History of Sanskrit Literature, t K Ramachandra Iyer, R S Vadhyar & Sons
7. A History of Sanskrit Literature, A A Macdonell
8. Modern Sanskrit Literature Tradition and Innovation,(Ed.)
Prof. S B Raghunathacharya

पि एस्.जि एस् १०११४ केरलीय संस्कृतविज्ञानम्

पाठ्यांशः

- प्रथमांशः केरलीयसंस्कृताध्ययनसम्प्रदायः
 द्वितीयांशः केरलीयसंस्कृतकाव्यपारम्पर्यम्
 तृतीयांशः केरलीयकलाप्रावीण्यम्
 चतुर्थांशः आयुर्वेदविज्ञानम्

विषयः - केरलीय संस्कृतविज्ञानम्

वि.प्र	वि. प्र. अवतरणम्	प्र.प्र	प्र.वि. प्र	धार.	अ.स्व	होरा ७२
वि.प्र १	केरलीयसंस्कृताध्ययनसम्प्रदायं अवधारयति	४	१	ज्ञा	वा	०६
वि.प्र २	संस्कृतकाव्यपारम्पर्यं गृह्णाति	२	४	ज्ञा	वा	१८
वि.प्र ३	संस्कृतविज्ञानवैभवं उपैति	१	१	ज्ञा	वा	१८
वि.प्र ४	संस्कृताधिष्ठितकलां अभिगमति	२	३	ज्ञा	वा	१२
वि.प्र ५	आयुर्वेदविज्ञानं प्रत्यभिजानाति		२	ज्ञा	परि	१८

REFERENCES

1. Cultural Heritage of Kerala, A.Sreedhara Menon DC Books
2. Contribution of Kerala to Sanskrit Literature, K.Kunjunni Raja, Madras
3. The Zamorins of Calicut, Krishna Iyer K.V, Calicut University
4. Keralapanini's Contribution to Sanskrit Grammar, Krishna Warrier.N V, State Institute of Languages, TVPM
5. The Crest of the Peacock, George Geevergeese Joseph, Penguin Books, London
6. Kerala through ages, Department of Publication, Government of Kerala
7. Sanskrit Literature of Kerala, Dr. E Easwaran Nampoothiri, College Book House, Trivandrum
8. Classical Works of Sanskrit Literature of Kerala, Menon.K.P.A

9. Kerala Panini and Sanskrit Works, K.H.Subramanian, New Bharatiya Book Corporation
10. Kerala Classical Arts – Art and Culture in Kerala
11. The Arts of Kerala Kshetram, Kapila Vatsyayan, Gyan Publishing House
12. The Traditional Sanskrit Theatre of Kerala, Dr.C. Rajendran, University of Calicut
13. The Language of Kathakali, G.Venu, Nataka Kalari,Kerala
14. Mimamsa Contribution to Language Studies, Dr.K.Kunjunni Raja, University of Calicut
15. Traditional Ayurvedic Treatments of Kerala,Dr. Poornima Bhatt, Chowkamba Krishnadas Academy, Varanasi
16. Keraliya Cikitsā Paddhati, Dr. Manoj Sankaranarayanan & Dr. Pavana Jayaram, Ayurvedic Educational Charitable Trust
17. The Pancakarma Treatment of Ayurveda with Kerala Specialities
(Revised Edition)Dr.T.L.Devaraj, Chowkamba Orientalia
18. History of Ayurveda, N.V.KrishnanKutty Varier, Arya Vaidyasala,Kottakkal
19. Science Texts in Sanskrit in The Manuscripts of Kerala and Tamilnadu,(Ed.) Prof.K.V.Sarma, RSS, NewDelhi
20. Re-Imagining Indigenous Medical Traditions inTravancore, Dr. Vysakh.A.S, Zorba Books

पि एस्.जि एस् १०११५ वैदिकदर्शनम्

पाठ्यांशः

प्रथमांशः षड्दर्शनस्य स्वरूपम्।

द्वितीयांशः ब्रह्मन् आत्मन् प्रकृतिः।

तृतीयांशः पाताञ्जलयोगसूत्रम्

चतुर्थांशः वेदान्तपरिभाषा

विषयः - वैदिकदर्शनम्

वि.प्र	वि. प्र. अवतरणम्	प्र.प्र	प्र.वि. प्र	धार.	अ.स्व	होरा ७२
वि.प्र १	योगदर्शनं विजानाति	१	१	ज्ञा	परि	०६
वि.प्र २	योगसूत्रस्य पारिभाषिकसंज्ञाः अधिगच्छति	२	१	ज्ञा	परि	०६
वि.प्र ३	समाधिं विजानाति		३	ज्ञा	परि	१८
वि.प्र ४	योगशास्त्रस्य युक्तिं अवगन्तुं शक्नोति		३	ज्ञा	परि	०६
वि.प्र ५	वेदान्तपरिभाषायाः विषयं विश्लेषयितुं शक्यते	३	४	ज्ञा	परि	०६
वि.प्र ६	वेदान्तपरिभाषादिशा अद्वैतदर्शनं अवगन्तुं शक्यते		३	ज्ञा	परि	०६
वि.प्र ७	षड्प्रमाणानि विश्लेषयितुं शक्यते		३	वि	परि	१८
वि.प्र ८	अद्वैतवेदान्तस्य प्रयोजनं जानाति	४	२	ज्ञा	परि	०६

ESSENTIAL READING

1. Pātañjalayogaśūtrāṇi with Bhāṣya of Vyāsa, Vṛtti of Bhoja and Tīkā of Vācaspatimiśra
2. Vedanta Paribhasha, Jibananda Vidyasagara Edition, 1876

REFERENCES

1. Yoga Sutras of Patanjali, Swami Jnaneswara Bharati
2. Vedāntaparibhāṣāsamgraha of RajaRamaVarma (1937)
3. A History of Indian Philosophy, Surendranath Dasgupta (5 Volumes)
4. Bryant, Edwin F. (2009) The Yoga Sutras of Patanjali. New York: North Point Press. ISBN 978-0-86547-736-0
5. David Gordon White (2014). The Yoga Sutra of Patanjali: A Biography. Princeton, NJ: Princeton University Press. ISBN 978-0-691-14377-4.
6. Gale, Richard M. (2002). The Blackwell Guide to Metaphysics. Oxford: Blackwell.
7. Gay, Peter. (1966). The Enlightenment: An Interpretation (2 vols.). New York: W. W. Norton & Company.
8. Harris, E. E. (1965). The Foundations of Metaphysics in Science. London: George Allen and Unwin.
9. Harris, E. E. (2000). The Restitution of Metaphysics. New York: Humanity Books.
10. Heisenberg, Werner (1958), "Atomic Physics and Causal Law," from The Physicist's Conception of Nature
11. Hiriyanna, M. (1995). Essentials of Indian Philosophy. Motilal Banarsidas. ISBN 978-81-208-1304-5.
12. Surendranath Dasgupta, Indian Idealism
13. Kim, J. and Ernest Sosa Ed. (1999). Metaphysics: An Anthology. Blackwell Philosophy Anthologies.
14. Kim, J. and Ernest Sosa, Ed. (2000). A Companion to Metaphysics. Malden Massachusetts, Blackwell, Publishers.
15. Koons, Robert C. and Pickavance, Timothy H. (2015), Metaphysics: The Fundamentals. Wiley-Blackwell.
16. Le Poidevin R. & al. eds. (2009). The Routledge Companion to Metaphysics. New York, Routledge.
17. Loux, M. J. (2006). Metaphysics: A Contemporary Introduction (3rd ed.). London: Routledge.
18. Lowe, E. J. (2002). A Survey of Metaphysics. Oxford: Oxford University Press.
19. Martin Heidegger, Introduction to Metaphysics, trans. by Gregory Fried and Richard Polt (New Haven: Yale University Press, 2000)
20. Martin Heidegger, Kant and the Problem of Metaphysics, trans. by Richard Taft (Bloomington: Indiana University Press, 1990)

पि एस्.जि एस् १०११६ भारतीयभाषाशास्त्रम् - २

पाठ्यांशः

- प्रथमांशः त्रिमुनिव्याकरणम्
 द्वितीयांशः भाषादर्शनतत्वानि
 तृतीयांशः महाभाष्यम् - पस्पशाहिकम्
 चतुर्थांशः वाक्यपदीयम् - ब्रह्मकाण्डम्

विषयः - भारतीयभाषाशास्त्रम् - २

वि.प्र	वि. प्र. अवतरणम्	प्र.प्र	प्र.वि. प्र	धार.	अ.स्व	होरा ७२
वि.प्र १	शब्दानुशासनम् त्रिमुनिव्याकरणम् च बुध्यते	१	२	ज्ञा	परि	०६
वि.प्र २	भाष्यरचनायाः पद्धतिम् जानाति	३	३	ज्ञा	आनु	०६
वि.प्र ३	शब्दस्य लक्षणं अवबोधति		२	ज्ञा	परि	१२
वि.प्र ४	शास्त्रानुशासनपद्धतिं प्रत्यभिजानाति		३	वि	आनु	१२
वि.प्र ५	भाषादर्शनकल्पनां भाषाशास्ते प्रपश्यति	३	४	वि	परि	१२
वि.प्र ६	भाषाम् अर्थप्रत्यायनम् च अध्येति	१	२	वि	परि	१२
वि.प्र ७	स्फोटस्वरूपं प्रत्यभिजानीते	२	२	ज्ञा	परि	१२
वि.प्र ८	भाषाविज्ञानस्य भावनामर्गं प्रभावयति	४	१	वि	परि	०६

ESSENTIAL READING

1. Vyākaraṇamahabhāṣya with Pradīpa of Kaiyyaṭa and Udyota of Nāgeśa
2. Vākyapadīyam (Brahmakāṇḍam) Commentary of Helaraja

REFERENCES

1. Vyākaraṇamahabhāṣyam of patañjali – O. Vatsala(com. In Malayalam)
2. Vyākaraṇamahabhāṣya edited by F.Kielhorn
3. The word and the world:India's contribution to the study of language, Bimal Krishna Matilal
4. Audumbarayana's Theory of Language, J. Brough
(doi:10.1017/s0041977x00084202)
5. Metarules of Paniniyan Grammar,the Vyadiyaparibhasa Dominik Wujastyk
6. Aspects of Paninian Semantics (Ed) : C Rajendran
7. Bronkhorst, Johannes, 1992. Pāṇini's View of Meaning and its Western Counterpart. In, Maxim Stamenov (ed.) Current Advances in Semantic Theory. Amsterdam: J. Benjamins. (455-64)
8. Mahābhāṣya of Patañjali (Śrīmadbhagavat-patañjali-muni-viracitam Pātañjalam Mahābhāṣyam) by Patañjali (in Sanskrit), Publisher: Vārāṇasī : Vāṇīvilāsa Prakāśana, 1987-1988., OCLC: 20995237
9. Scharfe, Hartmut, 1977. Grammatical Literature. Vol. V, Fasc. 2, History of Indian Literature, (ed.) Jan Gonda. Wiesbaden: Otto Harrassowitz.
10. Staal, J.F. (ed.), 1985. A Reader on Sanskrit Grammarians. Delhi: Motilal Banarasidass.
11. The Mahābhāṣya of Patañjali with annotation (Ahnikas I-IV), Translated by Surendranath Dasgupta, Published by Indian Council of Philosophical Research
12. The Pholosphy of Sanskrit Grammar : Cakrabarty P C
13. Vakyapadiya of Bhartrhari
14. Vakyatattvam : S Ananthanarayana Sastri
15. Vākyapadīyam (Brahmakāṇḍam) Dr. Sivasankar Avasti
16. Vākyapadīyam (Brahmakāṇḍam) Charudeva Sastri's Edition
17. Vākyapadīyam (English Trans.), Dr.K Raghavan Pillai
18. Gleanings from the commentaries on the Vākyapadīya, K M Sarma (www.jstor.org)

पि एस् जि एस् १०११७ पाण्डुलिपिविज्ञानम्

पाठ्यांशः

- प्रथमांशः लिपिविज्ञानम् इतिहासश्च च
 द्वितीयांशः हस्तलिपिचयनसभा हस्तलिपिग्रन्थालयः च
 तृतीयांशः हस्तलिपिचयनोपाधिः लेखनसामग्रिः शिलालेखविज्ञानम् पुरालेखविज्ञानम् च
 चतुर्थांशः शाब्दिकमीमांसा (Textual criticism)

विषयः - पाण्डुलिपिविज्ञानम्

वि.प्र	वि. प्र. अवतरणम्	प्र.प्र	प्र.वि. प्र	धार.	अ.स्व	होरा ७२
वि.प्र १	पाण्डुलिपिविज्ञानम् पुरोलोखितविज्ञानम् शिलालिखितविज्ञानम् च सामान्यतया जानाति	३	१	ज्ञा	वा	०९
वि.प्र २	भारतीयलिपिविज्ञानम् अवगन्तुं शक्यते	४	१	ज्ञा	वा	०९
वि.प्र ३	हस्तलिपीनां चयनम् संरक्षणम् च विचार्यते		३	ज्ञा	आनु	०९
वि.प्र ४	शाब्दिकमीमांसापद्धतिं अवगच्छति		१	ज्ञा	परि	०९
वि.प्र ५	पाण्डुलिपिग्रन्थालयस्य आधुनिकग्रन्थालयस्य च प्रसूचीकरणम् तुलनां कर्तुं शक्यते		४	वि	आनु	०९
वि.प्र ६	आधुनिकविद्याक्षेत्रे पाण्डुलिपिविज्ञानस्य प्रासंगिकतां संक्षेप्तुं शक्यते	१	४	प्रयो	वा	०९
वि.प्र ७	पाण्डुलिप्याः समस्यां संभावनां च अवगन्तुं शक्यते	१	२	ज्ञा	वा	०९
वि.प्र ८	भारतीयपाण्डुलिप्याः प्रतिष्ठां बुध्यते	४	३	ज्ञा	वा	०९

ESSENTIAL READING

1. R S Sivaganesha Murthy - Introduction to Manuscriptology
2. Katre, S.M. - Introduction to Indian Textual Criticism
3. Pandurangi, K.T – The Wealth of Sanskrit MSS in Indian and abroad.
4. V.N.Jha - Problems of Editing Ancient Texts

REFERENCES

2. Manuscriptology : K Maheswaran Nair
3. Catalogue of Manuscripts,CUSS : M S Menon & N V P Modulehiri
4. Fundamentals of Manuscriptology – Dr. P Visalakshi.
5. Indian epigraphy – D.C Sircar
6. Methodology of Indological Research – Srimannarayananmurthy
7. Pracheena bharatiya lipisastravum malayalalipiyyude vikasavum
A. Dr.s J Mangalam
8. Indian Paleography, Ahmad Hassan Dani
9. Indian Paleography, Buhler.G
9. Raghavan, V – Manuscript, Catalogues, Editions
10. Janert, K – Annotated Bibliography of the Catalogues of Indian MSS
11. Shastri, Haraprasad – Descriptive Catalogue of Sanskrit MSS. in
Asiatic Society of Bengal (Introduction)
12. Piterson, P - Reports on the search of Sanskrit MSS
13. Buhler, G – Reports on the search of Sanskrit MSS
14. Aufrect – Catalogues Catalogorum Vol. I – III (Introductions)
15. New Catalogues Catalogorum (Madras) (Introduction)
16. Sewell,R – Historical Inscriptions of Southern India
17. Diringer,D - The Alphabet
18. Verma,S.P.- Devanagari Lipi
19. Naik,Bapurao- Typography of Devanagari (Vol.I)
20. Joshi – Proceedings of the Seminar on Devanagari
21. Critical Edition of the Mahabharata, B.O.R. I.(Introduction)
22. Critical Edition of the Ramayana, Baroda (Introduction)
23. Encyclopaedia Britannica (Textual criticism)
24. Sukthankar.V.S, A Comprehensive Prolegomena (Vol.1)

पि एस् जि एस् १०११८ नाट्यशास्त्रे रङ्गविधानम्

पाठ्यांशः

- प्रथमांशः नाट्यशास्त्रस्य रङ्गविधानम्
 द्वितीयांशः नाट्यशास्त्रस्य वस्तुनः अनुदेयम्।
 तृतीयांशः मण्डपविधिः (१-४६)
 चतुर्थांशः मण्डपविधिः (४७-९३)

विषयः - नाट्यशास्त्रे रङ्गविधानम्

वि.प्र	वि. प्र. अवतरणम्	प्र.प्र	प्र. वि. प्र	धार.	अ.स्व	होरा ७२
वि.प्र १	नाट्यसम्बन्धीं भाषां साहित्यं च जानाति	४	२	ज्ञा	वा	१२
वि.प्र २	संस्कृतसाहित्यमाध्यमेन प्राचीनभारतीयरङ्गमण्डपस्य संधारणं अवगन्तुं शक्यते	१	४	ज्ञा	वा	१८
वि.प्र ३	नाट्यशास्त्रवस्तुम् अवगच्छति	३	१	ज्ञा	वा	१८
वि.प्र ४	नाट्योत्पत्तिं विजानाति	२	३	ज्ञा	वा	०६
वि.प्र ५	नाट्यशास्त्रदिशा मण्डपविधिं बुध्यते		१	ज्ञा	परि	१८

ESSENTIAL READING

Nāṭyaśāstra with commentary of Abhinavagupta, Gaekvad Oriental Series, Baroda

REFERENCES

- 1.Natyasastra of Bharata ed. Dr.N.P.Unni, New Bharatiya Book Co.orp
- 2.Bhavanirupana,Dr.Kanak Rale, Nalanda Books, Mumbai.
- 3.Natyamandapa- M. P Sankunni Nair, Matrubhumi publications,Kozhikode.
- 4.Balarambharatam(Tr.)Dr.V.S.Sarma,KeralaKalamandalam

5. Abhinayadarpana of Nandikeswara Ed.Dr.C.Rajendran, Current books Kottayam.
6. Aesthetic Experience according to Abhinavagupta, Reneiro Gnoli, Chawkhamba Sanskrit Series, 1968
7. Classical Indian Dance in literature and arts, Dr. Kapila Vatsyayan, Sangita Nataka Academi, 1977
8. The Arts and crafts of Kerala to Sanskrit literature, Dr. Stella Krmrish, Dr.J.H.Consins, R.Vasudeva Poduval.
9. The Dance of Siva, Ananda K.Coomaraswami, Sagar Publications, New Delhi, 1976.
10. Natyasastra, Manomohan Ghosh, Menisha Granthalaya, 1977
11. The Sanskrit Drama in its origin, development theory and practice, A.Berriedale Keith, Oxford University Press, 1977.
12. Traditions of Indian Theatre, M.L.Varad Pande.
13. History of Travancore, Sankunni Menon.
14. The Contribution of Kerala to Sanskrit Literature, Dr.K.Kunjunni Raja, University of Madras, 1980.
15. Koothambalangalil, Prof.K.P.Narayananappisharody, Kerala Bhasha Institute, Thiruvananthapuram, 2002.

पि एस् जि एस् १०११९ नाट्यशास्त्रे संगीतोपकरणानि

पाठ्यांशः

- प्रथमांशः संगीतशास्त्रं संस्कृतसाहित्ये।
द्वितीयांशः नाट्यशास्त्रस्य विषयावतरणम्।
तृतीयांशः जातिविकल्पः (अध्यायः २८ १-१७)
चतुर्थांशः जातिविकल्पः (अध्यायः २८ १८-४७)

विषयः - नाट्यशास्त्रे संगीतोपकरणानि

वि.प्र	वि. प्र. अवतरणम्	प्र.प्र	प्र.वि. प्र	धार.	अ.स्व	होरा ७२
वि.प्र १	संगीतसम्बन्धीं भाषां साहित्यं च जानाति	४	२	ज्ञा	वा	१२
वि.प्र २	संस्कृतसाहित्यमाध्यमेन प्राचीनभारतीयसंगीतशास्त्रस्यस्य संधारणं अवगन्तुं शक्यते	१	४	ज्ञा	वा	१८
वि.प्र ३	नाट्यशास्त्रवस्तुम् अवगच्छति	३	१	ज्ञा	वा	१८
वि.प्र ४	संगीतोपकरणानां प्राधान्यं विजानाति	२	२	ज्ञा	वा	०६
वि.प्र ५	संगीतोपकरणानि बुध्यते		१	ज्ञा	परि	१८

ESSENTIAL READING

Nāṭyaśāstra with commentary of Abhinavagupta, Gaekvad Oriental Series, Baroda

REFERENCES

1. Natyasastra of Bharata ed. Dr.N.P.Unni, New Bharatiya Book Co.orp
- 2.Bhavanirupana,Dr.Kanak Rale, Nalanda Books, Mumbai
- 3.Natyamandapa.M.P.Sankunni Nair, Matrubhumi publications,Kozhikode
- 5.Balaramabharatam(Tr.)Dr.V.S.Sarma,National Book Stall, Kottayam

6. Classical Indian Dance in literature and arts, Dr. Kapila Vatsyayan, Sangita Nataka Akademi, 1977
7. The Arts and crafts of Kerala to Sanskrit literature, Dr. Stella Krmrishi, Dr. J.H. Consins, R. Vasudeva Poduval
8. Natyasastra, Manomohan Ghosh, Menisha Granthalaya, 1977
9. Living Traditions of Natyasastra, Dr. C. Rajendran, New Bharatiya Book Corporation
10. Bharata Natyasastra (for articles www.academia.edu)

पि एस् जि एस् १०१२० संस्कृतसाहित्ये प्रकृति देवता सङ्कल्पः

पाठ्यांशः

- प्रथमांशः सर्व खल्विदं ब्रह्म इत्यस्य दार्शनिकता।
- द्वितीयांशः प्रकृति-पर्यावरणचित्रणम् वाल्मीकिरामायणे
- तृतीयांशः प्रकृति-पर्यावरणचित्रणम् महाभारते।
- चतुर्थांशः आयुर्वेदस्य पञ्चमहाभूतसिद्धान्तः।

विषयः - संस्कृतसाहित्ये प्रकृति देवता सङ्कल्पः

वि.प्र	वि. प्र. अवतरणम्	वि. प्र	प्र. वि. प्र	धार.	अ.स्व	होरा ७२
वि.प्र १	ग्राधर्मम् प्रतिसन्धते	१	१	ज्ञा	परि	२४
वि.प्र २	सर्व खल्विदं ब्रह्म प्रतिवेति	२	३	ज्ञा	परि	१२
वि.प्र ३	रामायणस्य पर्यावरणचित्रणम् अवगच्छति	३	४	ज्ञा	परि	१२
वि.प्र ४	महाभारतस्य पर्यावरणचित्रणम् वेति	३	४	ज्ञा	परि	१२
वि.प्र ५	पञ्चमहाभूतसिद्धान्तं बुध्यते	४	३	ज्ञा	परि	१२

REFERENCES

1. Sacred grooves in India, Aryan Books International
2. Environment and Culture, A Historical Perspective, M.K.Dhavalikar, BORI, Poona
3. Ecological Readings in the Vedas, Marta Vannucci, D.K.Print World
4. Hinduism and Ecology: Seeds of Truth, Ranchor Prime, MLBD
5. PancaMahabhutas: An ecological Readings in the Vedas and Vedanta, Imti Samuel Longkumer, Punthi Pustak
6. Human Ecology in Vedas, Marta Vannucci, D.K.Print World

7. Vedic Ecology:Practical Wisdom for surviving the 21st Century, Ranchor Prime,
Mandala Publishing Group
8. Purifying the Earthly Body of God: Religion and Ecology in Hindu India,
Lance E Nelson, D.K.Printworld
9. Balakanda and Kishkindakanda of Valmiki Ramayana
10. Aranyakanda of Valmiki Ramayana (canto 14. 1-13)
11. Aranyakaparva of Mahabharata (chapter 158.42-52)

Reading the Bhagavdgita from an ecological perspective, Lance E Nelson

-article (www.academia.edu)

पि एस् जि एस् १०१२१ संस्कृतभाषाविज्ञानम्

पाठ्यांशः

- प्रथमांशः भारतीयभाषाविज्ञानम्।
 द्वितीयांशः भारतीययौरोपीयभाषाः।
 तृतीयांशः आधुनिक भाषाशास्त्रम्।
 चतुर्थांशः भाषाविज्ञानस्य भेद-प्रभेदाः।

विषयः - संस्कृतभाषाविज्ञानम्

वि.प्र	वि. प्र. अवतरणम्	वि. प्र.	प्र.वि. प्र	धार.	अ.स्व	होरा ७२
वि.प्र १	शिक्षा प्रातिशाख्यम् निरुक्तम् अवगन्तुं शक्यते	२	१	वि	परि	१२
वि.प्र २	मीमांसा नाट्यशास्त्रम् अलङ्कारशास्त्रम् च अवगच्छन्ति	२	२	वि	परि	१२
वि.प्र ३	भाषायाः पणाली विश्लेषयितुं शक्यते	१	२	वि	वा	०६
वि.प्र ४	भारतीयभाषादर्शनम् वेत्ति	४	२	ज्ञा	परि	१२
वि.प्र ५	आधुनिकभाषाशास्त्रम् वेत्ति	३	३	ज्ञा	परि	१२
वि.प्र ६	भाषाविज्ञानस्य भाग-प्रविभागान् विजानति	३	४	वि	आनु	१२
वि.प्र ७	संस्कृतभाषाविज्ञानस्य प्रभावः इतर भाषाविज्ञाने वर्तते इति प्रत्यभिज्ञायते	४	४	अव	वा	०६

REFERENCES

1. Bhashavijnaniyam , Sarada Caturvedi, Bharatiya Vidya Sansthan
2. An introduction to Sanskrit Linguistics – Comparative and Historical, Srimannarayana Murti, D. K. Publishers, Delhi
3. Cardona, George, 1976, Some features of Paninian Derivations. History of thought and contemporary Linguistics.
4. Cardona, George, 1987, Panini: His work and its traditions (vols 1-3, first edn 1987, Motilal Banarasidass, 1988.

5. Chomsky, Noam (1998). On Language. The New Press, New York. ISBN 978-1565844759.
6. Crystal, David (1990). Linguistics. Penguin Books. ISBN 9780140135312.
7. Derrida, Jacques (1967). Of Grammatology. The Johns Hopkins University Press. ISBN 0801858305.
8. Deshpande, Madhav M. 1992, Panini in the context of Modernity. Language and text. ed. R.N.Srivastava et al, Kalinga Publications, Delhi.
9. Hall, Christopher (2005). An Introduction to Language and Linguistics. Breaking the Language Spell. Routledge. ISBN 9780826487346.
10. Isac, Daniela; Charles Reiss (2013). I-language: An Introduction to Linguistics as Cognitive Science, 2nd edition. Oxford University Press. ISBN 978-0199660179.
11. Mishra, Vidya, Niwas, 1966, The Descriptive Technique of Panini: An Introduction. Mouton & Co., The Hague, Paris)
12. Pinker, Steven (1994). The Language Instinct. William Morrow and Company. ISBN 9780140175295.
13. Indian Theories of Meaning – K.Kunjunni Raja, Adayar Library, Madras
14. Sphotavada of Nagesabhatta (Ed). V. Krishnamacharya, Adayar
15. Linguistics – David Crystal, Cambridge University Press
16. Adhunik Bhasha Sastram – Dr. K.M Prabhakara warrier and Santha Augustin, Kerala Bhasha Institute, 1998.
17. Bhasha Gaveshanam – Dr. K.Kunjunni Raja, Mangalodayam, Thrissur- 1989
18. Panini- A Survey of Research, G.Cardona, Motilal Banarsidas, Delhi- 1980
19. Latest Researches in Sanskrit - G.Cardona, Motilal Banarsidas, Delhi- 1990
20. An introduction to Comparative Philology : P D Gune
21. New Horizons in Indological Research – Edited By V.N Jha, CASS, University of Pune.
22. A manual of Sanskrit Phonetics : Uhlenbeck
23. Language- Its nature, Development and Origin : Otto Jesperson
24. Verbal Apprehension and Indian Hermeneutics (Ed). Dr. N.K. Sundareswaran, University of Calicut
25. Mimamsa contribution to language studies, K.Kunjunni Raja, University of Calicut

पि एस् जि एस् १०१२२ आधुनिकसंस्कृतसाहित्यम्

पाठ्यांशः

प्रथमांशः आधुनिकसंस्कृतकाव्यम् नाटकम् उपन्यासः च परिचिनोति
 द्वितीयांशः आधुनिकसन्देशकाव्यानि आत्मकथा शास्त्रकाव्यानि च
 तृतीयांशः भाषानुवादकृतयः / पत्रिका / वृत्तान्तलेखनम् / अन्तर्जाल आख्यापनम् /
 जालवृत्तिः / सर्जनात्मकलेखनम् इत्यादीन् परिचिति
 चतुर्थांशः सत्यव्रतशास्त्रिः / अभिराजरजेन्द्रमिश्रः / हषदिवमाधवः / हरेकृष्णमेहरः /
 स्वामि रामभद्राचार्य / पण्डिता क्षमाराऊ / पुरुषोत्तमलाल् इति कवीन्
 परिचिति।

विषयः - आधुनिकसंस्कृतसाहित्यम्

वि.प्र	वि. प्र. अवतरणम्	वि. प्र.	प्र.वि. प्र	धार.	अ.स्व	होरा ७२
वि.प्र १	आधुनिकसंस्कृतरचनायाः वैपुल्यं प्रविचिनोति	१	१	ज्ञा	वा	०९
वि.प्र २	आधुनिकसंस्कृतरचनायाः आभाम् उपपाययति	४	१	वि	वा	०९
वि.प्र ३	आधुनिकसंस्कृतरचनायाः नूतनत्वम् युक्तिमत्वम् च विलोकयति	४	२	ज्ञा	आनु	०९
वि.प्र ४	आधुनिकसंस्कृतरचनायाः अभिमतां मीमांसते	२	४	अव	परि	०९
वि.प्र ५	साहित्यनिर्माणशक्तिं प्रजायते	३	२	सृ	आनु	०९

REFERENCES

1. Catalogue of the 20th Century Sanskrit Works, Abhiraja, Dr. Rajendra Mishra
2. Self-Sacrifice and Cosmos, Lauren.m.Baush, Primus Books

3. Caritrakavyas in Modern Sanskrit Literature, Bharatiya Kala Prakashan
4. Modern Sanskrit Literature, H.L.Sukla, New Bharatiya Book Corporation
5. Sixty Years of Sanskrit Studies, Radhavallabh Triripathi,RSS, NewDelhi
6. Kalpavalli of Abhirajarajendra Mishra, Sahitya Academy
7. 130 Short Sanskrit Stories, Dr. Kankar, Neeta Prakasan
8. Kavyagangaprabaha:An Anthology of Twentieth Century Sanskrit Poetry(ed.) Sriram Bhikaji Velankar, Sahitya Academi,NewDelhi
9. Great Sanskrit Plays in Modern translation,Purushottama Lal, NewDirections
10. 20th Century Sanskrit Literature: A glimpse into Tradition and Innovation, Rita Chattopadhyaya, Sanskrit Pustak Bhandar

www.sanskrit.nic.in

Methodology and the New School of Sanskrit Poetics (article)Online Publication, Springer, 15 May, 2008

पि एस् जि एस् १०१२३ शैक्षिकशोधप्रबन्धरचना परिसंवादः च

निर्देशाः

- ०० मार्गदर्शकस्य साहाय्येन पाठकः विषयं निश्चिनोति।
- ०० उपाहितप्रकरणस्य वस्तुमात्रस्य समर्पणं सत्राद्विप्रथममास्येव करणीयम्।
- ०० संस्कृतभाषायां अथवा आङ्ग्लभाषायां वा शैक्षिकशोधप्रबन्धरचनां करणीयम्।
- ०० शैक्षिकशोधप्रबन्धः A4 मानस्य ३०- ३५ पृष्ठानां अवश्यं भवितव्यम्।
- ०० शैक्षिकशोधप्रबन्धस्य द्वौ प्रतिलिपीं समर्पणीयम्।
- ०० सत्राद्वान्तिमपरीक्षायां पूर्वमेव प्रबन्धस्य समर्पणं करणीयम्।

विषयः - शैक्षिकशोधप्रबन्धरचना परिसंवादः च

वि.प्र	वि. प्र. अवतरणम्	वि. प्र.	प्र.वि. प्र	धार.	अ.स्व	होरा ७२
वि.प्र १	अनुसन्धानविषयस्य चयनंप्रक्रियां ग्राहयति	४	१	प्रयो	आनु	१२
वि.प्र २	अनुसन्धानप्रणालीं विजानाति	३	४	प्रयो	परि	१२
वि.प्र ३	विषयसम्बन्धानां ग्रन्थानां सर्वेक्षणं केनप्रकारेण इति अवगच्छति		३	अप	परि	२४
वि.प्र ४	शोधप्रबन्धस्य विधानम् उपलभते		३	प्रयो	आनु	१२
वि.प्र ५	प्रस्तुतिकरणे समर्थो भवति	४	२	प्रयो	आनु	२१

REFERENCES

Sanskrit Research Methodology, Dr.Suresh Chaube, Chaukamba,Varanasi

www.ksri.co.in

www.anantajournal.com

पि एस् जि एस् १०१२४ काव्यप्रकारा: काव्यशास्त्रकाराश्व

पाठ्यांशः

- प्रथमांशः काव्याकारस्य बहुलता।
 द्वितीयांशः कुन्तकोत्तर काव्यशास्त्रकाराः।
 तृतीयांशः दशकुमारचरितम्(उच्छ्वासः ८)
 चतुर्थांशः नलचम्पू त्रिविक्रमभट्टविरचितम्।

विषयः - काव्यप्रकारा: काव्यशास्त्रकाराश्व

वि.प्र	वि. प्र. अवतरणम्	वि. प्र.	प्र.वि. प्र	धार.	अ.स्त्र	होरा ७२
वि.प्र १	ध्वनिर्वर्णः पदं वाक्यम् इत्येति वाङ्मयं मतम् शास्त्रे इतिहास वाक्यानां त्रयम् यत्र समाप्ते इत्यस्य बोधनं भवति	१	१	ज्ञा	वा	०६
वि.प्र २	रीतिम् भाषाम् च आश्रित्य काव्यस्य विभाजनम्	१	२	ज्ञा	वा	१८
वि.प्र ३	पद्य-गद्य-मिश्रकाव्यान् विजानाति	२	२	ज्ञा	वा	१८
वि.प्र ४	कुन्तकोत्तर काव्यकारन् विश्लेषयितुं शक्यते	३	४	ज्ञा	वा	१८
वि.प्र ५	सूत्र-सूत्रवृत्त-कारिकारूप काव्यशास्त्रपद्धतिं अधिगच्छति	४	४	ज्ञा	वा	१२

REFERENCES

1. An Introduction to Indian Poetics, Prof.V. Raghavan, University of Madras
2. History of Sanskrit Poetics,P V Kane,MBDL
3. History of Sanskrit Poetics,S.K,De, Delhi

4. Indian Poetics, Dr. T N Sreekantaiyya
5. Indian Kavya Literature, A K Warder
6. Literary Cultures in History, Sheldo Pollock
7. Glimpses of Indian Poetics, Satya Dev Choudart, Sahitya Academi
8. Language, Linguistics and Lieratur, Kapil Kapoor, Academic Foundation, New Delhi
9. A Comparative Study of the Indian Poetics and the Western Poetics, Mohit Kumar Ray
10. Indian Aesthetica and the Philosophy of Art, Bloomsbery Publications
11. Kavyaprakasa of Acharya Mammata,
12. The Aucityavicara of Kshemendra
13. Alankarasarvasvam of Ruyyaka wit commentary of Jayaratha, Nirnayasagar Press
14. Rudrata's Sringeratilaka and Ruyyaka's Sahrdyalila, R Pischel, Leopol Classical Library
15. Sahityadarpana of Visvanatha, P.V.Kane, MBDL
16. The SahityaDarpana or Mirror of Composition of Viswanatha: A treatise on Poetical Criticism, (trans.) J R Ballantyne & Pramada Dasa Mitra, MBDL
17. Panditaraja Jagannata, The Renowned Sanskrit Poet of Medieval India, N.N.Sarma, Mittal Publications, New Delhi
18. The Concept of Poetry in Modern Sanskrit Poetics, Prof. Hari Dutt Sarma

पि एस् जि एस् १०१२५ प्राचीनभारतीय वादपद्धतिः

पाठ्यांशः

- प्रथमांशः संवादसूक्तानि।
 द्वितीयांशः उपनिषदां संवादः।
 तृतीयांशः चरकसंहिता - विमानस्थानम्।
 चतुर्थांशः गौतमस्य न्यायसूत्रम्।

विषयः - प्राचीनभारतीयवादपद्धतिः

वि.प्र	वि. प्र. अवतरणम्	वि. प्र.	प्र.वि. प्र	धार.	अ.स्व	होरा ७२
वि.प्र १	भारतीयचर्चापद्धतिं जानाति	१	३	ज्ञा	वा	१२
वि.प्र २	आयुर्वेदस्य तर्कपद्धतिं विजानाति	१	२	ज्ञा	वा	१८
वि.प्र ३	चरकसंहितायाः तर्कपद्धतिं अवगच्छति	२	२	ज्ञा	वा	१८
वि.प्र ४	न्यायसूत्रस्य तर्कस्वरूपम् अधिगच्छति	३	४	ज्ञा	वा	१८
वि.प्र ५	कथाम् - बुध्यते	४	४	ज्ञा	वा	०६

ESSENTIAL READING

1. Carakasamhitā - vimānasthāna
2. Nyāyasutra of Gautama with Vātsyāyanabhāṣya

REFERENCES

1. Nyaya Parishuddhi of Swami Vedanta Desika
2. Satadhusani Khathanadhikara vada of Swami Vedanta Desika
3. Fundamentals of Visistadvaita - Based on Tattva Mukta Kalapa of Swami Vedanta Desika" by S.M.Srinivasachari)

4. Samvādasūkta in Ṛgveda
(3.3, 4.12, 10.10, 10.52, 10.86, 10.51, 10.95, 10.108, 10.85)
5. Gaudapadasara, Maheshanand Giri, dakshinamurti Mth,Varanasi
(Upanishadic Discourse - Mandukyopanishad)
6. Brhadaranyakopanisad, kadambari Kaul, Clestial Books
7. Modern Debate: Its Logic and Strategy,Arthur.n. Kruger, McGraw – Hill Book Company,Inc, Newyork

पि एस्.जि एस् १०१२६ संस्कृते इतिहासकाव्यानि

पाठ्यांशः

प्रथमांशः चरित्रकाव्यस्य स्वरूपम्

द्वितीयांशः चरित्रचित्रणं चरित्रकाव्ये

तृतीयांशः राजतरङ्गिणी (प्रथमः)

चतुर्थांशः शुकसन्देशः

विषयः - संस्कृते इतिहासकाव्यानि

वि.प्र	वि. प्र. अवतरणम्	वि. प्र.	प्र.वि. प्र	धार.	अ.स्व	होरा ७२
वि.प्र १	इतिहासस्य चित्रणं केन प्रकारेण इति ज्ञास्यति	१	३	ज्ञा	वा	१२
वि.प्र २	भौमवैशिष्ट्यम् ज्ञातुं समर्थो भवति	२	२	ज्ञा	वा	१२
वि.प्र ३	प्राचीनकेरलीयसंस्कृतिम् अवगन्तुं शक्यते	२	२	ज्ञा	वा	१८
वि.प्र ४	पूरवकालीनदेशव्यवस्थां बुध्यते	३	४	ज्ञा	वा	१८
वि.प्र ५	कश्मीरदेशस्य इतिहासं कल्हणस्य विवरणेन जानाति	४	४	ज्ञा	वा	१८

ESSENTIAL READING

1. Rājataranginī of Kalhaṇa
2. Śukasandeśa of Lakṣmīdāsa

REFERENCES

1. Kalhana's Rajatarangini:a chronicle of Kings of Kashmir,Stein Marc Aurel,MLBD
2. Historiography:A History of Historical writing, Sharma Tej Ram
3. Kings of Kashmir, Dutt Jogesh Chandra
4. Historicity in Sanskrit historical kāvyas : a study in Sanskrit historical kāvyas in the light of contemporary inscriptions, coins, archaeological evidences, foreign travellers' accounts etc. - Manabendu Banerjee

पि एस् जि एस् १०१२७ भारतीयपाश्चात्य काव्यतत्वानि

पाठ्यांशः

- प्रथमांशः भारतीयकाव्यतत्वानि ।
द्वितीयांशः पाश्चात्यकाव्यतत्वानि ।
तृतीयांशः भारतीयकाव्यतत्वविमर्श ।
चतुर्थांशः पाश्चात्यकाव्यतत्वविमर्शः ।

विषयः - भारतीयकाव्यतत्वानि पाश्चात्यकाव्यतत्वानि च

वि.प्र	वि. प्र. अवतरणम्	वि. प्र.	प्र.वि. प्र	धार.	अ.स्व	होरा ७२
वि.प्र १	संस्कृतकाव्यतत्वानि अवगम्यते	१	३	ज्ञा	परि	१८
वि.प्र २	संस्कृतकाव्यतत्वविमर्शम् ज्ञातुं समर्थो भवति	१	२	ज्ञा	परि	१२
वि.प्र ३	पाश्चात्यकाव्यतत्वानि अवगम्यते	२	२	ज्ञा	परि	१८
वि.प्र ४	पाश्चात्यकाव्यतत्वविमर्शम् अवगन्तुं शक्यते	३	४	ज्ञा	परि	१२
वि.प्र ५	काव्यमीमांसायाः युक्तिः इति रूपेण काव्यतत्वविमर्शम् ज्ञातुं समर्थो भवति	४	४	ज्ञा	परि	१२

REFERENCES

1. George Watson's The Literary Critics (1986).
2. Abrams, M.H. "Marxist Criticism." A Glossary of Literary Terms. 7th ed. Fort Worth: Harcourt Brace College Publishers, 1999. 147-153.
3. Biddle, Arthur W., and Toby Fulwiler. Reading, Writing, and the Study of Literature. NY: Random House, 1989.
4. Murfin, Ross, and Supryia M. Ray. The Bedford Glossary of Critical and Literary Terms. Boston: Bedford Books, 1997.
5. Barry, Peter. Beginning Theory An Introduction to Literary and Cultural Theory. 3rd. New Delhi
6. Pinto, Anil. Class Lecture. Twentieth Century Critical Traditions.

Christ University. Bangalore,
India. 13 Jan. 2013.

- 7.Du Gay, Paul, et al. Doing Cultural Studies: The Story of the Sony Walkman. Culture, Media and Identities. London ; Thousand Oaks Calif.: Sage in association with The Open University, 1997.
8. Edgar, Andrew and Peter Sedgwick. 2005. Cultural Theory: The Key Concepts. 2nd edition. NY: Routledge.
9. Engel, Manfred: "Cultural and Literary Studies". Canadian Review of Comparative Literature 10. 31 (2008): 460-467..
11. Hoggart, Richard. The Uses of Literacy: Aspects of Working Class Life (Chatto and Windus, 1957). ISBN 0-7011-0763-4
- 12.Johnson, Richard. "What Is Cultural Studies Anyway?" Social Text 16 (1986-87): 38-80.
13. Johnson, Richard. "Multiplying Methods: From Pluralism to Combination." Practice of Cultural Studies. London; Thousand Oaks, CA: SAGE, 2004. 26-43.
14. Longhurst,Brian, Smith, Greg, Bagnall, Gaynor, Crawford, Garry and Michael Ogborn, Introducing Cultural Studies, Second Edition, Pearson, London, 2008, ISBN 978-1-4058-5843-4
15. Miller, Toby, ed. (2006). A Companion to Cultural Studies. Malden, Mass: Blackwell Publishers. ISBN 978-0-631-21788-6.
- 16, Williams, Raymond. Keywords: A Vocabulary of Culture and Society. Revised edition. New York: Oxford University Press, 1985.
17. Williams, Raymond. Culture and Society, 1780-1950. New York,: Harper & Row, 1966.
- 18.Mohan, Rajeswari (1995) Multiculturalism in the Nineties: Pitfalls and Possibilities', After Political Correctness.
19. Morrison, Toni (1992) Playing in the Dark: Whiteness and the Literary Imagination, Harvard University Press: Cambridge, Mass.
- 20.Butler, Judith Gender Trouble, Routledge, 2006

पि एस् जि एस् १०१२८ भारतीयविद्या- अतीतम् संभावना च

पाठ्यांशः

- प्रथमांशः भारतीयविद्यायाः भूमिका।
 द्वितीयांशः संस्कृतभाषायाः साहित्यस्य च पठनं भारते।
 तृतीयांशः भारतीयविद्यायाः पठनं पाश्चात्यानां मध्ये
 चतुर्थांशः भारतीयविद्यायां संस्कृतस्य प्रभावः

विषयः - भारतीयविद्या - अतीतम् संभावना च

वि.प्र	वि. प्र. अवतरणम्	वि. प्र.	प्र.वि. प्र	धार.	अ.स्व	होरा ७२
वि.प्र १	भारतीयविद्यायाः भूमिका विज्ञप्तं भवति	१	३	ज्ञा	परि	१२
वि.प्र २	भारतीयानां भारतीयविद्यायाः पठनम् संवेदितं भवति	१	२	ज्ञा	परि	१८
वि.प्र ३	पाश्चात्यानां भारतीयविद्यायाः पठनम् जानाति संसूचितं भवति	२	२	ज्ञा	परि	१२
वि.प्र ४	संस्कृतकृतीनां भाषानुवादः अवधारयितुं शक्यते	३	४	ज्ञा	परि	१८
वि.प्र ५	विश्वसंस्कृतसम्मेलनस्य मूर्ति क्लासिकल् ग्रन्थालयस्य च लक्ष्यम् कर्मवाहकत्वम् च परिचितो भवति	४	४	ज्ञा	परि	१२

REFERENCES

1. Dictionary of Indology, Vishnulok Bihari Srivastava
2. *Śāstra-s Through the Lens of Western Indology – A Response*
3. Proceedings of swadeshi Indology conferenceSeries Ed Dr. K.S.Kannan
4. Music and Musical thoughts in Early India (Chicago studies in Ethnomusicology), Lewis rowell
5. The Nay Science: A History of German Indology, Joydeep Bagchee and Viswa Adluri

6. The Battle for Sanskrit, Rajiv Malhotra
7. Methodology in Indological Research, M Srimannarayana Murti
8. Combined Methods in Indology and other Writings, Damodar Dharmendra Kosambi
9. An introduction to the study of Indian History, Damodar Dharmendra Kosambi
10. India's Ancient Past, Ram Karan Sharma
11. Science and Technology in Ancient Indian Texts, Bal Ram Singh
12. Research in Indology – A New Perspective, Rabindra Kumar Panda
13. Peep at Indology,S.G.Moghe
14. Bharati Different Dimensions of Indology, Prof.Rajbali Pandey
15. The Educational Heritage of ancient India : How an Ecosystem of Learning was Laid to Waste, Sahana Singh
16. A Rasa Reader – Classical Indian Aesthetics, Sheldon Pollock
17. The Proceedings of World Sanskrit Conference

पि एस् जि एस् १०२९ संस्कृते राजनैतिकनाटकानि

पाठ्यांशः

- प्रथमांशः संस्कृतराजनैतिकनाटकानां प्रिचयः।
द्वितीयांशः मूळकटिकस्य विषयावतरणम्।
तृतीयांशः मुद्राराक्षसस्य राजतन्त्रम् (१-३ अङ्कानि)
चतुर्थांशः मुद्राराक्षसस्य राजतन्त्रम् (१-३ अङ्कानि)

विषयः - संस्कृते राजनैतिकनाटकानि

वि.प्र	वि. प्र. अवतरणम्	वि. प्र.	प्र. वि. प्र	धार.	अ.स्व	होरा ७२
वि.प्र १	राजनीतिः सामाजिकप्रदा च प्रतिभाति	१	३	ज्ञा	परि	१२
वि.प्र २	गुणदोषविवेचकरूपेण एकप्रभुत्वसामाजिके संस्कृतनाटकाः रजते इति दृष्टुं शक्यते	२	२	ज्ञा	परि	१८
वि.प्र ३	चाटूकितम् अवगच्छति	४	२	ज्ञा	वा	०६
वि.प्र ४	अन्यायस्य अधर्मस्य विरुद्धे विद्रोहः कीदृशः इति मूळकटिके दृष्टुं शक्यते	४	४	अप	वा	१८
वि.प्र ५	शासनकलायाः सूचना लभते	४	४	ज्ञा	परि	१८

ESSENTIAL READING

Mudraraksasa of Visakhadatta

REFERENCES

Pratijnayaugandharjya, Svapnavasavadatta, Carudatta - Bhasa

Mrcchakatika - Sudraka

Malavikagnimitra -Kalidasa
Venisamhara -Bhattanarayana

Political thought in Sanskrit Kavya - Geeta Upadhyaya, Chaukhamba
Orientalia, 1979

Three Sanskrit Plays, Translated with an introduction - Michael Coulson,
Penguin Classics.

Rakshasa's Ring - Michael Coulson, (Foreword by Romila Thapar), 2009,
Kashinath Trimba Telang, Mudrarakshasa With the Commentary of Dhundiraja, Motilal
Banarsidass, 2000.

History of Indian Literature - A Weber

History of Indian Literature - M Winternitz

History of Sanskrit Literature - A Macdonell

History of Sanskrit Literature - A B Keith

History of Sanskrit Literature - S N Dasgupta & S K De

History of Sanskrit Literature - V Varadachari

History of Sanskrit Literature - H R Agarwal

Inscriptions of the early Gupta kings and their successors - Dr Ganganath Jha

Sanskrit Drama - A B Keith

Some useful sites -

http://en.wikipedia.org/wiki/Sanskrit_drama

<http://www.exoticindiaart.com/book/details/political-thought-in-sanskritkavya-IDJ299/>

<http://www.xip.fi/atd/india/sanskrit-dramas.html>

http://en.wikisource.org/wiki/A_History_of_Sanskrit_Literature/Chapter_13

<http://www.knowledgecommission.org/sanskrit-dramas.ritrnl>

<http://www.infoplease.com/encyclopedia/entertainment/asian-dramasanskrit-drama.html>

http://www.yavanika.org/theatreinindia/%3Fpage_id%3D280

पि एस् जि एस् १०१३० संस्कृतक्षेत्रे सूचनाविज्ञानम् अभिकलनात्मकभाषाविज्ञानम् च

पाठ्यांशः

- प्रथमांशः संस्कृताभिकलनयुक्तिं परिचिनोति ।
- द्वितीयांशः संस्कृतजालस्थलानां संस्कृतसाहित्यदत्तसङ्ग्रहानां च अवगमनं भवति ।
- तृतीयांशः साङ्गणिकशाब्दबोधप्रक्रियायां संस्कृतशास्त्रावतरणपद्धत्याः प्रभावः ।
- चतुर्थांशः कृतकप्रज्ञा साङ्गणिकशाब्दबोधप्रक्रिया च तयोः संभावना च ।

विषयः - संस्कृतक्षेत्रे सूचनाविज्ञानम् अभिकलनभाषाविज्ञानम् च

वि.प्र	वि.प्र अवतरणम्	वि. प्र.	प्र.वि. प्र	धार.	अ.स्व	होरा ७२
वि.प्र १	संस्कृतकोशस्य तथा तस्मात् सूच्यांशोद्धरणस्य च समर्थो भवति	१	३	ज्ञा	परि	१२
वि.प्र २	अभिकलनभाषाविज्ञानम् विजानाति	१	२	Con	18	१८
वि.प्र ३	कृतकप्रज्ञा साङ्गणिकशाब्दबोधप्रक्रिया च अवगन्तुं शक्यते	२	२	Con	12	१२
वि.प्र ४	साङ्गणिकशाब्दबोधप्रक्रियायां संस्कृतशास्त्रावतरणपद्धत्याः प्रभावः विगृहीते	३	४	Con	18	१८
वि.प्र ५	अभिकलनकोशरचनाशास्त्रम् परिचिति	४	४	Con	12	१२

REFERENCES

1. Sanskrit Informatics: Informatics for Sanskrit studies and Research
by R Raman Nair & L Sulochana Devi

2. Sanskrit for computers – Das Kesabchandra, PratibhaPrakashan, NewDelhi
3. Vedas & Computers - RVSS,Avadhanalu, Vedabharati, Hyderabad -38
4. Ten minutes guide to Linux – John Ray, NewDelhi
5. Byrd, Roy J., Nicoletta Calzolari, Martin S. Chodorow, Judith L. Klavans, Mary S. Neff, and Omneya A. Rizk. "Tools and methods for computational lexicology." *Computational Linguistics* 13, no. 3-4 (1987): 219-240.
6. Jurafsky, D., & Martin, J. H. (2009). Speech and language processing: An introduction to natural language processing, computational linguistics, and speech recognition. Upper Saddle River, N.J: Pearson Prentice Hall.
7. Angus, D.; Smith, A. & Wiles, J. (2012). "Conceptual recurrence plots: revealing patterns in human discourse". IEEE Transactions on Visualization and Computer Graphics. 18 (6): 988–97. [doi:10.1109/TVCG.2011.100](https://doi.org/10.1109/TVCG.2011.100). PMID 22499664.

8. Mohamed Zakaria KURDI (2016). *Natural Language Processing and Computational Linguistics: speech, morphology, and syntax*, Volume 1. ISTE-Wiley. [ISBN 978-1848218482](https://www.iste-wiley.com/natural-language-processing-and-computational-linguistics-speech-morphology-and-syntax.html).
9. Mohamed Zakaria KURDI (2017). *Natural Language Processing and Computational Linguistics: semantics, discourse, and applications*, Volume 2. ISTE-Wiley. [ISBN 978-1848219212](https://www.iste-wiley.com/natural-language-processing-and-computational-linguistics-semantics-discourse-and-applications.html).

https://dblp.org/Conferences/Workshops/SanskritComputationalLinguistics_sanskrit.jnu.ac.in/
sanskrit.inria.fr/Symposium/DOC/Amba_intro.pdf
www.ijecscse.org/papers/ETCSIT2015/11.pdf
<https://www.springer.com/kr/book/9783540938842>